

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Podpora podnikání ve vybraném podnikatelském prostředí

Entrepreneurship Support in a Given Business Environment

Student: Jitka Kozubíková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Blanka Poczatková, Ph.D.

Ostrava 2010

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Jitka Kozubíková**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208T020 Ekonomika podniku**
Téma: **Podpora podnikání ve vybraném podnikatelském prostředí
Entrepreneurship Support in a Given Bussines Environment**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoreticko - metodická východiska
 3. Charakteristika vybraného podnikatelského prostředí
 4. Analytická část
 5. Návrhy a doporučení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

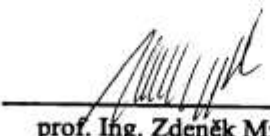
- BRIDGE, S.; CROMIE, S. *Understanding enterprise, entrepreneurship and small business*. 2nd ed. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003. 520 s. ISBN 0-333-98465-X.
- MALACH, A. a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.


Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Blanka Pocztková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009
Datum odevzdání: 30.04.2010




prof. Ing. Zdeněk Mikoláš, CSc.
vedoucí katedry


prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne

.....

podpis studenta

OBSAH

1 ÚVOD	9
2 TEORETICKO – METODICKÁ VÝCHODISKA	10
2.1 Teoretická východiska malých a středních podniků.....	10
2.1.1 Postup získání podpory.....	12
2.2 Instituce působící v oblasti podpor podnikání.....	13
2.2.1 Vládní instituce	13
2.2.2 Nevládní instituce.....	15
2.2.3 Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky	18
2.2.4 Komerční subjekty specializující se na podporu podnikání.....	18
2.3 Programy podpory podnikání	18
2.3.1 Podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU	19
2.3.2 Programy podpory podnikání poskytované ze státních prostředků.....	27
2.3.3 Programy podpory podnikání poskytované nevládními organizacemi.....	28
2.4 Poradenské služby	28
2.5 Metodická východiska.....	28
2.5.1 PEST analýza.....	29
2.5.2 SWOT analýza.....	30
2.5.3 Bodová stupnice.....	31
2.5.4 Dotazníkové šetření.....	31
2.5.5 Metoda tvorby hypotéz.....	32
2.5.6 Metoda párového srovnávání	32

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ	33
3.1 Charakteristika Zlínského kraje.....	33
3.1.1 Charakteristika jednotlivých okresů	34
3.2 Symboly Zlínského kraje.....	35
3.3 Statistická data podnikatelského sektoru Zlínského kraje	36
3.4 Dopravní infrastruktura regionu	37
3.5 Podpora malého a středního podnikání ve Zlínském kraji	40
3.5.1 Program Podpora EU.....	40
3.5.2 Program Mikroúvěr	40
3.5.3 Program Regionální úvěr	41
 4 ANALYTICKÁ ČÁST	 42
4.1 PEST analýza Zlínského kraje.....	42
4.2 SWOT analýza Zlínského kraje.....	44
4.3 Bodová stupnice	45
4.4 Dotazníkové šetření ve Zlínském kraji	49
4.5 Verifikace hypotéz.....	57
4.6 Párové srovnávání okresů Zlínského kraje	59
4.7 Shrnutí analytické části.....	62
 5 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	 64
5.1 Doporučení podnikatelům Zlínského kraje	64
5.2 Efekty podpory podnikání Zlínského kraje	66
5.3 Bariéry pro využívání podpory podnikání ve Zlínském kraji.....	66
5.4 Shrnutí kapitoly	67
 6 ZÁVĚR.....	 69

POUŽITÁ LITERATURA	71
SEZNAM ZKRATEK.....	78
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	80
SEZNAM PŘÍLOH	81

1 ÚVOD

Malé a střední podniky zaujímají ve společnosti a v celé tržní ekonomice bezesporu významné postavení. Jsou zodpovědné za část ekonomického výkonu, přispívají k příznivější situaci na trhu práce, ovlivňují životní úroveň obyvatel; v místech, ve kterých působí, dotváří image měst a vesnic. To je jen malý výčet zodpovědnosti a důležitosti malých a středních podniků v naší společnosti. Aby se tento malý výčet mohl ještě více rozrůst, ale především, aby mohl být realizovatelný, musí podnikatelé disponovat určitou kapitálovou základnou. A to je právě u malých a středních podnikatelů velkým problémem. Potýkají se s nedostatkem kapitálu a materiálních prostředků potřebných ke svému podnikání. Jenomže finanční prostředky jsou k podnikatelské činnosti zcela zásadní potřebou a ovlivňují již od počátku jejich možnosti podnikání. A právě zde mohou podnikatelé využít finančních podpor pro podnikání, které jsou jim nabízeny. Ať už na bázi komerční nebo mohou využít finanční příspěvky ze státních prostředků či rozvojových fondů Evropské unie.

V diplomové práci se chci zabývat zmíněnou podporou podnikání, konkrétně podporou podnikání ve Zlínském kraji. Cílem diplomové práce je zhodnotit znalosti a zkušenosti podnikatelských subjektů s využíváním podpor pro podnikání ve Zlínském kraji.

Pro dosažení stanoveného cíle budou použity informace získané spoluprací podnikatelů ze Zlínského kraje, dále vlastním šetřením, informace z Krajského úřadu Zlín a z Českého statistického úřadu.

K dosažení cíle práce, tedy ke zhodnocení znalostí a zkušeností podnikatelských subjektů s využíváním podpor pro podnikání ve Zlínském kraji, budou použity metody PEST analýza a SWOT analýza Zlínského kraje, která bude dále sloužit ke zjištění údajů pro metodu bodové stupnice. Dále bude využita metoda dotazníkového šetření mezi podnikateli, následná verifikace stanovených hypotéz. Konečné stanovení znalostí a zkušeností s podporou podnikání bude provedeno párovým srovnáváním jednotlivých okresů Zlínského kraje.

2 TEORETICKO – METODICKÁ VÝCHODISKA

V této kapitole budou uvedeny charakteristiky malých a středních podniků a s nimi související možnosti využívat podpor pro jejich podnikání. Dále je zde uveden základní výčet institucí poskytující služby podnikatelům a samozřejmě jednotlivé programy podpor pro podnikání, které mohou podnikatelské subjekty čerpat ze Strukturálních fondů Evropské unie nebo státních prostředků. V kapitole jsou taktéž uvedeny a popsány základní teoretické nástiny metod, ze kterých bude vycházeno v další kapitole.

2.1 Teoretická východiska malých a středních podniků

Podnikání je schopnost vytvořit něco praktického. Jedná se o budování podniku, je to talent pro hledání příležitostí, kde jiní vidí chaos, rozpor a zmatek. Je to schopnost vytvořit tým, doplnit jej vlastními schopnostmi a nadáním, je to nalezení a uspořádání zdrojů. A konečně je to ochota přijmout riziko. [1]

Podnikatelé, a to především malý a střední, jsou hybnou silou ekonomiky a proto, jaké se těmto subjektům poskytne prostředí a podmínky pro rozvíjení těchto schopností a působení, se pak promítne do celkové situace země. Je tedy nutné podporovat zvláště tyto podnikatele, kteří jsou flexibilní v přizpůsobování se novým technologiím, trendům a změnám na trhu a jsou schopni vytvářet nová pracovní místa. Základním posláním malých a středních podniků je zajistit jejich podnikatelský úspěch. [22] Toto poslání však vždy nemusí být naplněno, a proto podnikatelé, ať už začínající, ale i existující mají možnost zlepšit či usnadnit si podnikání souborem nástrojů, které nabízí různé instituce, ať už na bázi komerční či zvýhodněné, díky finančním injekcím ze státních prostředků či rozvojových fondů Evropské unie (dále jen EU). [20]

Podporu malého a středního podnikání upravuje zákon č. 47/2002 Sb., O podpoře malého a středního podnikání. Zákon považuje za malého a středního podnikatele subjekty, které se podle komise EU, klasifikují do čtyř kritérií:

- počet zaměstnanců,
- roční tržby, resp. příjmy (podle toho, zda subjekt vede účetnictví či daňovou evidenci),
- hodnota aktiv, resp. majetku (v závislosti na užití účetní soustavy),
- nezávislost. [20]

Tabulka č. 2.1: Klasifikace podniků dle jednotlivých kritérií

Podnik	Počet zaměstnanců	Roční obrat	Aktiva
Mikrofirma	do 10	do 2 mil. EUR	do 2 mil. EUR
Malá firma	do 50	do 10 mil. EUR	do 10 mil. EUR
Střední firma	do 250	do 50 mil. EUR	do 43 mil. EUR

Pramen: Zpracováno dle VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. Podnikání malé a střední firmy. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6. str. 43.

Podle zákona č. 47/2002 Sb. může být podpora podnikatelům poskytnuta na následující účely:

- projekty zaměřené na investice,
- výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- zvyšování odbornosti dospělých,
- hospodářské a technické poradenství,
- projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podniků a k posílení jejich postavení na trhu,
- získání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- vytváření nových pracovních míst,
- navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- zavedení systémů zajišťující zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí. [52]

Podpora se podle zákona č. 47/2002 Sb. poskytuje ve formě:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,

- finančního příspěvku,
- záruky,
- úvěru se sníženou úrokovou sazbou. [52]

2.1.1 Postup získání podpory

Samotnou podmínkou o zažádání podpory pro své podnikání je předložení kvalitního podnikatelského záměru. Žadatel by měl mít jasnou představu, jaký projekt chce uskutečnit a zda je schopen jej zrealizovat a financovat. Záměr by měl být v souladu s dotačním programem, ze kterého chce podnikatel čerpat.

Druhým krokem je získání základních informací o možnostech podpory podnikatelského záměru. Veškeré podklady a informace potřebné pro zpracování žádosti může podnikatel získat u institucí působících v oblasti poskytování podpor. Ať už prostřednictvím agentury CzechInvest, Ministerstva průmyslu a obchodu či dalších institucí, zabývajících se podporou.

Zažádání o poskytnutí podpory a hodnocení projektu, je třetím krokem postupu získání podpory v podnikání. Tento proces v sobě zahrnuje vyplnění a odeslání Registrační žádosti, včetně požadovaných příloh, zejména Finančních výkazů, přičemž přílohy jsou odlišné u každého programu. Projekt pak projde hodnocením přijatelnosti. Cílem je posoudit, zda je projekt v souladu s vyhlášenými podmínkami programu a jestli splňuje všechny předpoklady pro získání podpory dle podmínek programu.

Dalším krokem je samotná realizace projektu. Náklady spojené s realizací projektu jsou způsobilými výdaji od data schválení Registrační žádosti. Žadatel zde však podstupuje riziko, že projekt nemusí být v další fázi hodnotícího procesu schválen a náklady na jeho realizaci nebude moci uplatnit.

Podpora bude proplacena zpětně na základě předložené žádosti o platbu. Formálně správná a kompletní žádost o platbu projde v dané agentuře procesem autorizace plateb a v případě, že se nezjistí žádné nedostatky, je předána příslušnému ministerstvu či nevládní organizaci, např. v případě čerpání operačního programu Podnikání a inovace, je předána Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR ke schválení a následnému proplacení. V průběhu realizace nebo po

ukončení realizace projektu, tzn. po podání žádosti o platbu, může být u žadatele vykonána kontrola na místě.

Posledním krokem je monitorování přínosu podpořeného projektu. Monitorování projektů probíhá v průběhu realizace projektu i po ukončení realizace. Hlavním cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci podpořených projektů a naplňování závazných ukazatelů, které jsou definovány programem a stanoveny přímo žadatelem. [54]

2.2 Instituce působící v oblasti podpor podnikání

Z hlediska původu můžeme subjekty poskytující informační, materiální a finanční podporu rozdělit do čtyř skupin:

- vládní organizace zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům,
- nevládní organizace na bázi zpravidla neziskových organizací,
- podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky,
- komerční subjekty specializující se na podporu podnikání. [20]

2.2.1 Vládní instituce

Zejména Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (dále jen MPO a ČR), vytvořilo řadu institucí, které mají poskytovat zvýhodněné poradenské služby podnikatelům ze sektoru malého a středního podnikání. Tyto programy mají celostátní působnost. Vedle toho z úrovně Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále jen MMR) jsou iniciovány programy podpory určené příslušným regionům, popř. příhraniční spolupráci. [20]

CzechInvest je organizace zřízená MPO jako národní rozvojová agentura podporující restrukturalizaci průmyslu ČR.¹ Jeho úkolem je propagovat Českou republiku v zahraničí jako jednu z nejvýhodnějších lokalit v Evropě pro umístění mobilních přímých zahraničních investic do výrobního sektoru a sektoru strategických služeb. [11]

¹ V oblasti podpory malého a středního podnikání se CzechInvest v souladu s programem EU angažuje v úsilí zaměřeném na zjednodušení podnikatelského prostředí (monitorování podnikatelského prostředí, navrhování legislativních změn, spolupráce s podnikatelskými institucemi, konzultace se zahraničními experty apod.). Poskytuje informace o systému státní podpory malého a středního podnikání v ČR, cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství, školení a semináře, informace o možnostech a potřebách regionu apod. Děje se tak prostřednictvím sítě regionálních kanceláří a regionálních poradenských a informačních center. [11]

CzechTrade je též organizace zřízená MPO jako agentura na podporu obchodu. Jejím hlavním cílem je prosazování a upevňování pozic českých exportérů na zahraničních trzích. Zaměřuje se na činnosti jako je získávání informací o zahraničních trzích (např. jaké jsou celní sazby v daných lokalitách, jaké jsou možnosti založení firmy v zahraničí, jaká je lokální legislativa atd.) a s tím související poskytované služby zahraničních kanceláří této organizace.² [20]

Design centrum poskytuje podnikatelské sféře informační, poradenské, popularizační a vzdělávací služby k rozvoji podnikání a uplatňování designu ve výrobě, obchodu a spotřebitelské veřejnosti jako součástí životního stylu a zvýšení konkurenceschopnosti produkce české ekonomiky. [11]

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (dále jen ČMZRB) je rozvojovou bankou ČR. Napomáhá v rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu. Banka poskytuje podpory především malým a středním podnikatelům (dále jen MSP) formou záruk a zvýhodněných možností financování. Získávají přístup ke zdrojům financování od komerčních bank i v případech, kdy jejich vlastní majetek není dostatečný k zajištění úvěru (využitím záruk ČMZRB), přímé financování značné části nákladů projektů za velmi výhodných úrokových sazeb a zpravidla bez nároků na majetkové zajištění (přímé úvěry), střednědobé posílení kapitálového vybavení bez ztráty kontroly nad svým podnikáním (podřízené úvěry). [20]

Česká exportní banka, a. s. (dále jen ČEB) je specializovanou bankovní institucí pro státní podporu vývozu. Posláním ČEB je poskytovat státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících. Umožňuje českým vývozcům vstupovat do soutěže na mezinárodním trhu za podmínek srovnatelných s těmi, které využívá jejich hlavní zahraniční konkurence. Předpokladem poskytnutí exportního úvěru je splnění řady podmínek, mimo jiné: řádné placení daní a příspěvku na sociální a zdravotní pojištění, hodnota exportovaného zboží musí mít z 60 % původ v tuzemsku, pojištění pojistitelných vývozních úvěrových rizik je poskytováno Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s. [20]

² České podniky mají možnost využívat 22 zahraničních kanceláří CzechTrade a 14 regionálních center. [11]

Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská inovační centra (dále jen RPIC a BIC³). Tyto centra poskytují podnikatelské, technické a technologické poradenství. Pro začínající inovační firmy je poskytován pronájem výrobních prostorů a další servis. BIC mají vazbu na vysoké školy nebo na velké průmyslové podniky. Pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod. Poradenské a informační služby pro MSP a nájem prostorů v BIC jsou dotovány jak ze státního rozpočtu, tak z programu PHARE.⁴ RPIC a BIC poskytují služby buď bezplatně, nebo za snížené sazby. [11]

Národní vzdělávací fond (dále jen NVF) je nezávislá nezisková organizace založená Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (dále jen MPSV), zaměřená na oblast zaměstnanosti a sociálního rozvoje. NVF podporuje programy rozvoje celoživotního vzdělávání, zvyšování kvality a efektivnosti lidských zdrojů, zkvalitňování přípravy manažerů. [20]

2.2.2 Nevládní instituce

Nevládní instituce představují široké spektrum subjektů, které v rámci plnění svých funkcí poskytují řadu užitečných služeb podnikatelským subjektům.

³ V současnosti v ČR působí 35 RPIC a 5 BIC.

⁴ Zkratka vznikla z anglického názvu Poland and Hungary Action for Restructuring of the Economy. Cílem programu PHARE je povzbuzení s aktivitami jiných institucí, jako jsou např.: Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj, Evropská investiční banka a Světová banka. V České republice je program PHARE řízen národním koordinátorem. Národní koordinátor v součinnosti s orgány Evropské komise a externími poradenskými institucemi napomáhá příslušným ministerstvům, odborům a dalším zúčastněným institucím při identifikaci projektů, přípravě programů a při realizaci projektů. Koordinátor rovněž odpovídá za vývoj a uplatňování vhodných metod koordinace dárců, za zřízení základních informačních systémů a za monitorování a hodnocení projektů. PHARE poskytuje vybraným zemím účelové dotace na financování transformace ekonomiky. Program je zaměřen spíše na financování vládních reformních programů než na přímé financování konkrétních podniků nebo investičních projektů. Zahrnuje odbornou pomoc v předběžných studiích a akčních plánech, poradenství v oblasti koncepce, předávání odborných zkušeností a vzdělávání. [12]

Hospodářská komora (dále jen HK) plní pro podnikatele řadu funkcí, je důležitou formou zájmového sdružování. MSP nabízí poradenství a konzultační činnosti, a to jak ekonomického charakteru, tak exportně-importní poradenství, včetně procedur v mezinárodním obchodě a technologie obchodních transakcí, informace o nových přístupech k řízení MSP apod. Pro podnikatele vedle právních a legislativních služeb jsou též důležité celní a certifikační služby poskytované komorou – ověřování průvodních dokladů pro export zboží. Komora dále zabezpečuje informační servis v oblasti programových podpor, monitoring platební kázně a vydává řadu odborných publikací. HK je instituce zřízená zákonem. [20]

Agrární komora (dále jen AK) svými aktivitami pomáhá podnikatelům v zemědělství, potravinářství a lesnictví. K podpoře podnikání plní obdobné funkce jako HK, navíc sleduje a vydává stanoviska k problematice ochrannářských tendencí týkajících se trhu se zemědělskými produkty a potravinami. AK je též zřízená zákonem. [20]

Svaz obchodu a ČR a cestovního ruchu je zastáncem podnikatelských zájmů a potřeb. Nabízí řadu služeb pro podnikatele z odvětví obchodu, pohostinství a ubytování a cestovního ruchu.

Svaz průmyslu a dopravy ČR je nezávislá organizace, sdružující zaměstnavatele a podnikatele v ČR z oblasti průmyslu a dopravy. Reprezentuje, podporuje a prosazuje zaměstnavatelské, podnikatelské a profesní zájmy svých členů ve spolupráci se státními institucemi, nabízí svým členům řadu informací, vzdělávacích a poradenských služeb.

Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR je dobrovolným, účelovým a profesním sdružením právnických osob, které působí v různých průmyslových oborech, pomáhajících MSP. [20]

Asociace pro poradenství v podnikání (dále jen APP) sdružuje právnické a fyzické osoby, poskytující poradenské služby a které se zavázaly dodržovat etický kodex, zpravidla závazný pro členy FEACO⁵. V této mezinárodní organizaci je APP řádným členem a také tam zastupuje Českou republiku. Hlavním posláním APP je pomáhat rozvoji využívání

⁵ Federace evropských národních asociací pro poradenství se sídlem v Bruselu.

poradenských služeb, formování její etiky a růstu kvality poradenství. Organizuje zvyšování kvalifikace a odbornosti pomocí různých vzdělávacích akcí. Podnikatelské veřejnosti nabízí pomoc při výběru vhodného poradce či poradenské firmy a při zformulování daného problému do podoby zadání pro poradenskou firmu. [20]

Centrum pro evropskou integraci (dále jen CEBRE)⁶. Působí v Bruselu při institucích EU. Jeho hlavním cílem je podpora domácích podnikatelských zájmů, jak vůči orgánům EU, tak vůči celoevropským oborovým a zaměstnavatelským federacím. Realizuje cílené průzkumy a podporuje projekty na čerpání prostředků z programů EU, včetně vyhledávání potenciálních partnerů.

Unie malých a středních podniků ČR je oficiálním zástupcem českých MSP při EU, zejména při Evropském parlamentu. Cílem Unie je společně s českými podnikatelskými sdruženími vytvářet tlak na zlepšení podnikatelských podmínek u českých i evropských veřejných činitelů. Zasazuje se o podporu svobodného podnikání, odstraňování byrokratických překážek bránící hospodářskému rozvoji a ochrany hospodářské soutěže v ČR a na území celé EU, zejména odstranění diskriminačních opatření trhu EU při dodržování ochrany hospodářské soutěže. Mimo to malým a středním podnikatelům poskytuje rady a pomoc, pokud se setkají s neoprávněnými zásahy ze strany jiných členských států či institucí EU. [20]

Asociace inovačního podnikání ČR (dále jen AIP) je nevládní organizace pro oblast inovačního podnikání, transferu technologií a vědecko-technických parků. Je občanským sdružením, jehož cílem je vytvářet předpoklady pro rozvoj inovačního podnikání v České republice, tj. výzkumu a vývoje inovací, transferu technologií, nových materiálů a technologií, budování vědecko-technických parků a činností inovačních firem. [11]

Společnost vědecko-technických parků ČR je dobrovolným sdružením právnických a fyzických osob, jehož cílem je vytváření předpokladů pro přípravu a provoz vědecko-technických parků. Hlavními úkoly je získávat pro záměry přípravy a provozu vědecko-technických parků instituce a osobnosti, zakládat a rozvíjet malé inovační firmy, pečovat

⁶ Vznik CEBRE iniciovala HK ČR, do jeho vzniku se dále zapojily Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a CzechTrade.

o kvalitu jejich obsahového zaměření, podporovat vznik národní sítě, vědecko-technických parků, vytvářené akreditovanými vědecko-technickými parky a další činnosti. [20]

2.2.3 Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky

Podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky jsou zpravidla zřizovány sdruženími více organizací ze státního i z komerčního sektoru. Ze státního sektoru se na jejich zřizování v ČR podílí jak jednotlivá města a kraje, které v nich vidí potenciál pro budoucí rozvoj svého regionu a snížení nezaměstnanosti, tak i řada školních institucí a vědeckých zařízení, které se s jejich využitím snaží rychleji převádět teoretické poznatky do praxe.

Podnikatelské inkubátory jsou určeny zejména pro začínající podnikatele, kterým poskytují širokou škálu bezplatných nebo zvýhodněných služeb. Mezi ty obvyklé patří zlevněné nájemné ve výrobních halách nebo kancelářských prostorech, poskytnutí základního vybavení kanceláří (nábytek, telefonní a internetová přípojka, počítače), konzultační a poradenské služby, cenově zvýhodněné služby partnerům inkubátoru, přístup k laboratornímu a vědeckému zařízení, školení s vzdělávací akce, asistence při hledání investorů a dalších zdrojů financování, zprostředkování obchodních kontaktů, jednotný přístup k informacím a databázím, společná zařízení pro inkubované firmy. [20]

2.2.4 Komerční subjekty specializující se na podporu podnikání

Nefinanční pomoc malým a středním podnikům je zabezpečována také prostřednictvím podnikatelských subjektů, které poskytují především informační a poradenské služby, jak z hlediska technické, tak i organizační a ekonomické stránky výroby. Služby jsou poskytovány buď bezplatně, nebo za nízké poplatky. Mezi typy poradenských služeb můžeme zařadit např. vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, právní konzultace apod. [17]

2.3 Programy podpory podnikání

Programy pro podporu malých a středních podnikatelů jsou poskytovány prostřednictvím programů schválených vládou ČR. Pravidla pro poskytování jsou stanovena v zákoně č.47/2002 Sb., O podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a

v zákoně č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Podnikatelé však mohou využívat také podpor z fondů EU, které jsou realizovány ve spolupráci s jednotlivými ministerstvy. [40]

2.3.1 Podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU

Na základě definovaných cílů a priorit Národního rozvojového plánu České republiky pro období 2007 – 2013 a Národního strategického referenčního rámce připravila ČR pro využívání fondů Evropské unie v letech 2007 – 2013 celkem 24 operačních programů (dále jen OP), pro nově koncipované 3 Cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.⁷ (bližší charakteristika viz příloha č. 1). [53]

Pro stanovení podmínek poskytování finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU jsou členské státy povinny vypracovat a předložit Evropské komisi ke schválení tzv. operační programy. [40]

Samotná realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti se provádí prostřednictvím tzv. programování, které je založeno na rozdělování finančních prostředků Společenství na základě víceletých rozvojových programů. Strukturální fondy nepřispívají k financování jednotlivých akcí, ale k podporování rozvojových programů, které mají svůj vlastní rozpočet členěný podle priorit a jednotlivých opatření. Struktura těchto programů zahrnuje analýzu území včetně vymezení slabých a silných stránek a stanovení celkového strategického rozvoje území. [21]

V programovacím období 2007 – 2013 byly OP rozděleny do čtyř skupin:

- tematické OP,
- regionální OP,
- OP Praha,
- evropská územní spolupráce.

⁷ Jedná se o 3 cíle: Cíl Konvergence, Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Cíl Evropská územní spolupráce.

a) Tematické operační programy

OP Podnikání a inovace (dále jen OPPI) vypracovalo pro období let 2007 - 2013 MPO ČR. Jedná se o hlavní programový dokument realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu, je významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 - 2013 schválené usnesením vlády České republiky č. 392/2006. Regiony České republiky – nomenklaturní územní jednotky NUTS II, s výjimkou hlavního města Prahy – byly pro programovací období strukturálních fondů EU 2007 – 2013 zařazeny pod Cíl Konvergence a budou moci v rámci tohoto cíle využívat podpory ze strukturálních fondů tj. Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti EU, (bližší charakteristika těchto fondů je uvedena v příloze č. 2). [40]

V rámci OPPI je vytvořeno 15 programů podpory pro podnikatele. Poskytované finance pocházejí ze strukturálních fondů EU (85 %) a ze státního rozpočtu (15 %). Peníze jsou vypláceny ve třech formách: nevratné dotace, zvýhodněné úvěry a záruky. Šanci mají projekty realizované na území celé České republiky kromě hlavního města Prahy, které nemá nárok na tento druh dotace. [41]

OPPI se snaží především o úspěšné rozjetí firmy a finanční a odbornou pomoc pro překonání začátečních potíží. Je doplněn národními programy podpory malého a středního podnikání v oblastech, které OPPI nepokrývá, tedy certifikaci ISO, design, zapojování MSP do 7. rámcového programu EU (charakteristika 7. rámcového programu je uvedena v příloze č. 3) a další. OPPI zahrnuje programy podpory v 7 prioritách (bližší specifikace viz příloha č. 4), v materiálu MPO nazývané jako prioritní osy. [16]

Tabulka č. 2.2: Přehled programů podpory OPPI a jejich hlavních cílů.

Operační programy OPPI	Cíl programu
START	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání.
PROGRES	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání.
ZÁRUKA	Rozvoj pro firmy, které chtějí růst, ale nemohou ručit za bankovní úvěr.
ROZVOJ	Pro malé nebo střední podnikatele, kteří chtějí nakoupit moderní technologická zařízení s lepšími parametry.
ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY	Podpora růstu ICT sektoru v České republice, nabídka nových ICT řešení, nových softwarových produktů a služeb. Dotace budou směřovat firmám, které vyvíjejí a nabízejí nové softwarové produkty a řešení nebo provádí návrh a implementaci nových softwarových aplikací.
ICT V PODNICÍCH	Pro malé a střední podniky, aby získaly nejnovější informační a komunikační technologie.
EKO-ENERGIE	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven).
INOVACE	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb).
POTENCIÁL	Pro vývojová centra.
SPOLUPRÁCE	Pro spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnění infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu.
PROSPERITA	Podpora vzniku a rozvoje vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií.
ŠKOLICÍ STŘEDISKA	Vzdělávání, školení, rozvoj lidských zdrojů.
NEMOVITOSTI	Podpora vzniku a rozvoje podnikatelských nemovitostí i související infrastruktury. A to všechno i na kontaminovaných plochách či v zanedbaných objektech, tzv. brownfields.
PORADENSTVÍ	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro

	podnikání.
MARKETING	Pro vstup na zahraniční trhy - účast na veletrhu, výstavě nebo na oficiální podnikatelské misi.

Pramen: Zpracováno dle Programy podpory podnikání v letech 2007 – 2013 [online]. [cit. 2010-01-30].

Dostupný z WWW: < <http://www.ipodnikatel.cz/programy-podpory-podnikani-v-letech-2007-2013.html>>.

Program START

V rámci OPPI, se MPO stalo správcem programu START, poskytovatelem podpory je pak ČMZRB, a. s. Program má umožnit realizaci podnikatelských záměrů začínajícím podnikatelům nebo podnikatelům s delším časovým odstupem, a to poskytnutím zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru nebo poskytnutím podpory ve formě bezúročného úvěru. Úvěr je poskytnut pouze na financování projektu, který je realizován na území ČR, kromě území hlavního města Prahy. [47]

Podmínky pro poskytnutí podpory v programu START jsou následující:

- malí podnikatelé,
- bezúročný úvěr se splátkovou bonifikací,
- 0,75 až 1,5 mil. Kč,
- 90 % předpokládaných uznatelných nákladů,
- splatnost 7 let,
- pro podnikatele začínající nebo nepodnikající po dobu 7 let,
- splátková bonifikace až 8 % z počáteční výše úvěru,
- uznatelné náklady rozšířeny o náklady na pořízení patentů a poradenské služby ve výši 10 % výše úvěru. [16]

Program PROGRES

Program Progres je realizován v rámci Prioritní osy 2 - Rozvoj firem OPPI. Správcem programu je MPO a poskytovatelem je ČMZRB a. s. Podpora má být poskytnuta ve formě podřízených úvěrů⁸ posilujících po dobu až 6 let kapitálové vybavení podnikatele. Má

⁸ Podřízený úvěr je poskytován ve výši až 25 mil. Kč s pevnou úrokovou sazbou 3% p. a. Doba splatnosti podřízeného úvěru sjednaná k datu jeho poskytnutí je maximálně 11 let a odklad splátek jistiny úvěru je maximálně 6 let (období podřízenosti). [25]

umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů MSP, pro které je bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru. Tímto příspěvkem má program motivovat podnikatele ke zvýšení zaměstnanosti. Dále má program PROGRES ve formě zvýhodněných úvěrů a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem⁹ k zaručovanému úvěru, umožnit realizaci projektů MSP v oblasti energetických služeb, které svými efekty přispívají ke snížení spotřeby energie a zvýšení efektivity výroby energie. [25]

Podmínky pro poskytnutí podpory:

- malí a střední podnikatelé,
- podřízený zvýhodněný úvěr 1 – 30 mil. Kč,
- 3 %, 50 % uznatelných nákladů,
- splatnost až 11 let,
- odklad splátek až 6 let,
- splátková bonifikace 15 % výše úvěru za podmínky udržení zaměstnanosti po dobu 4 let. [16]

Program ZÁRUKA

Program ZÁRUKA vyhlásilo MPO, poskytovatelem je opět ČMZRB, program má pomoci malým a středním podnikatelům, zachovat pomocí zvýhodněných záruk přístup k bankovním úvěrům na financování provozních potřeb a udržet jejich konkurenceschopnost, zejména v oblasti subdodávek pro realizaci významných exportních zakázek. [42]

Podmínky pro poskytnutí v programu ZÁRUKA:

- malí a střední podnikatelé,
- záruka do výše 70 % bankovního úvěru,
- cena 0,1 – 1,3 % p. a.,
- záruka za vadium od 100 tis. - 5 mil. Kč. [16]

⁹ Finanční příspěvek je poskytován ve výši 10% z vyčerpaného podřízeného úvěru, maximálně však ve výši nesplacené jistiny úvěru ke dni, kdy bylo prokázáno splnění podmínek programu platných pro jeho přiznání. [25]

Program PROSPERITA

Správcem programu PROSPERITA je MPO, implementační agenturou je APPI. Program podporuje investiční náklady spojené s budováním vědecko-technických parků, podnikatelských inkubátorů, center pro transfer technologií a náklady spojené se zajištěním činností sítí business angels.¹⁰ [31]

OP Životní prostředí (dále jen OPŽP). Tento program zahrnuje především zlepšování vodohospodářské infrastruktury, snižování rizika povodní, snižování emisí a průmyslového znečištění, obnovitelné zdroje energie, nakládání s odpady, zlepšování stavu přírody a krajiny, vzdělávání v této oblasti a další. [53] OPŽP spadá pod Cíl Konvergence a obsahuje 8 prioritních os (viz příloha č. 5), rozděluje operativní program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, případně ještě podoblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. [38]

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen OPVK) je zaměřen na zvyšování kvality počátečního vzdělávání, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání, podporu výzkumu a vývoje v této oblasti, rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání a další. Vytvořen v rámci Cíle Konvergence. Je rozdělen do 4 prioritních os. (viz příloha č. 6). [37]

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen OPV a Vpl) je zaměřen zejména na investice, které zvýší a zmodernizují infrastrukturu českého výzkumu a vývoje. OPV a Vpl obsahuje 4 prioritní osy (viz příloha č. 7), rozděluje operativní program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Opět spadá pod Cíl Konvergence. [36]

Operační program Doprava (dále jen OPD) se zabývá především modernizací železniční, dálniční a silniční sítě, rozvoj pražského metra a další. Opět je rozdělen do 8 prioritních os (viz příloha č. 8) a řadí se mezi Cíl Konvergence. [32]

¹⁰ Subjekty disponující kapitálem, které jsou ochotny investovat zpravidla do nově vznikajících inovačních firem s vysokým potenciálem růstu. [25]

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen OP LZZ) má za cíl zvyšovat kvalifikaci stávající pracovní síly, podporovat vyloučené z trhu práce, mezinárodní spolupráci, rozvoj veřejné správy, veřejných služeb atd. Program obsahuje 6 prioritních os. (viz příloha č. 9). Vytvořen v rámci Cíle Konvergence. [33]

Integrovaný operační program (dále jen IOP) je zaměřen na rozvoj IT ve veřejné správě, služby v oblastech sociální integrace, veřejného zdraví a zaměstnanosti, národní podpora cestovního ruchu, využití kulturního bohatství a další. Je zařazen pod Cíl Konvergence. [53]. IOP tvoří 6 prioritních os. (viz příloha č. 10).

OP Technická pomoc. Program určený k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce, který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007 - 2013. [53]

b) Regionální operační programy

Regionální operační programy (dále jen ROP) se zaměřují především na modernizaci technické infrastruktury zvyšující přitažlivost regionu, zvýšení prosperity regionu, vytvoření prostředí pro rozvoj malých a středních firem, modernizace a zlepšení podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově. Pro programové období 2007 – 2013 je připraveno 7 regionálních OP, pro každý region soudržnosti ČR. Jedná se o:

- ***ROP Střední Čechy,***
- ***ROP Severovýchod,***
- ***ROP Severozápad,***
- ***ROP Jihozápad,***
- ***ROP Jihovýchod,***
- ***ROP Střední Morava,***
- ***Moravskoslezsko.*** [44]

c) Operační programy Praha

OP Praha – Adaptabilita. Tento operační program je platný pouze pro území hlavního města Prahy. Kvůli rozdělení regionů EU pro účely strukturální politiky podle výše HDP, jež region vyprodukuje, Praha nemůže využívat prostředky určené z fondů EU a naopak jiné kraje než hlavní město Praha nemohou mít prospěch z prostředků, které EU vyčlenila pro hlavní město. OP Praha – Adaptabilita je zařazen pod Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. [35]

OP Praha – Konkurenceschopnost je vytvořen taktéž pouze pro hlavní město Praha a městské části hlavního města. Vytvořen v rámci Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

d) Evropská územní spolupráce

INTERACT II, program má především zlepšit efektivnost územní spolupráce, přispět ke kvalitě územní spolupráce, podporovat implementaci přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce, poskytnout prostor regionům k diskuzi o strategiích pro přeshraniční a nadnárodní regionální rozvoj a zajistit přenos inovací. Řadí se pod 3 Cíl – Evropská územní spolupráce. [30]

Nadnárodní ***program ESPON II***¹¹ podporuje výzkum v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje. Spadá pod 3 Cíl.

OP Meziregionální spolupráce. Zaměřuje se na spolupráci mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů na regionální a místní úrovni. Hlavními oblastmi spolupráce jsou inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a ochrana před riziky. Vytvořen v rámci Cíle Evropská územní spolupráce. [34]

OP Nadnárodní spolupráce. Evropská regionální politika se od roku 2007 zaměřuje na inovaci a znalostní ekonomiku a zároveň na životní prostředí a ochranu před riziky.

¹¹ Monitorovací síť pro evropské územní plánování.

Nadnárodní spolupráce se zaměřuje na tyto dvě priority a témata spolupráce jsou od těchto dvou priorit odvozeny. Taktéž se řadí pod 3 Cíl. [20]

OP Přeshraniční spolupráce. Cílem programů Přeshraniční spolupráce je podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilování jejich rozvojového potenciálu. Jsou posilovány vzájemně hospodářské, společenské a kulturní vztahy, společná péče o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce. V programovém období 2007 – 2013 je realizováno pět bilaterálních operačních programů Přeshraniční spolupráce: - ČR – Sasko, ČR – Bavorsko, ČR – Rakousko, ČR – Slovensko, ČR – Polsko. Jsou řazeny pod Cíl Evropská územní spolupráce. [20]

Komunitární programy slouží k prohlubování spolupráce a řešení společných problémů členských zemí EU v oblasti konkrétních politik Společenství. Tyto programy jsou vždy víceleté a jsou financovány přímo z rozpočtu EU. [53]

Program rozvoje venkova je evropským zdrojem finančních prostředků financovaných částečně ČR. Podpory jsou svým charakterem buď investiční, nebo plošné. [28]

Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska (dále jen EHP). Prostřednictvím Finančního mechanismu EHP a Norska je možné poskytovat českým subjektům granty na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, mezi něž patří např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví. Finanční mechanismus EHP a Norska může být zajímavou alternativou pro toho, kdo nedosáhne na dotace ze strukturálních fondů. [53]

2.3.2 Programy podpory podnikání poskytované ze státních prostředků

Tyto programy jsou vyhlašovány jednotlivými ministerstvy. Jsou realizovány z prostředků státního rozpočtu, za účelem posílení produkce v ČR a následně EU, nebo mohou rozvíjet lidské zdroje. Jedná se např. o program výzkumu a vývoje TIP nebo globální grand EDUCA. Bližší charakteristika těchto programů je uvedena v příloze č. 11.

2.3.3 Programy podpory podnikání poskytované nevládními organizacemi

Jedná se o projekty vyhlášené např. HK, AK, APP, AIP ČR, atd. (viz charakteristiky výše v bodě 2.2.2). Zajímavým projektem je např. projekt „KRIZI NAVZDORY“, který vyhlásila HK ČR, ve spolupráci s PricewaterhouseCoopers ČR a Českou televizí. Cílem projektu je najít podnikatelské subjekty MSP, které dokázaly inovativně zareagovat na krizi, odvrátit hrozící propad a najít nový směr svého rozvoje a podnikání. V rámci projektu „KRIZI NAVZDORY“ bude vítězům nabídnuta exkluzivní možnost prezentace v médiích. Mediální prezentace představí jednotlivá ekonomická odvětví a vybrané společnosti, jejichž majitelé tak budou mít možnost prezentovat celému trhu svůj podnik a inovativní postupy a opatření, kterými se jim daří čelit ekonomickému poklesu. [43]

2.4 Poradenské služby

Malé a střední podniky si mohou vybírat z širokého spektra poradenských služeb, mohou si vybírat z kvalitních a prověřených poradců, je jim umožněno srovnávat se anonymně s podniky z celého světa.

V současné době připravuje agentura CzechInvest k realizaci jeden z pilířů podporující malé a střední podniky – Regionální informační a poradenskou infrastrukturu. Součástí tohoto pilíře bude zajištění informačních služeb a poskytování cenově zvýhodněných poradenských a vzdělávacích služeb v co největším počtu míst České republiky. Centra informačních služeb vzniknou minimálně v každém okrese. Budou informovat MSP o možných podporách, vzdělávání a produktech různých fondů. Poradenské služby budou poskytovány nejen již existujícím MSP, ale i začínajícím podnikatelům či zájemcům o podnikání. [39]

2.5 Metodická východiska

Podnikatelské prostředí je prostředí života podnikatelských subjektů v podmínkách dané lokality. Abychom toto prostředí více poznali a specifikovali, využíváme metod a technik, které pomohou podnikatelům nalézt správný směr svého podnikání a zorientovat se na trhu početných podnikatelů. Využít lze metodu PEST, rozšířená je i SWOT analýza, metoda bodového ohodnocení, dotazníkové šetření, tvorba hypotéz, či párové srovnávání.

2.5.1 PEST analýza

Jedná se o analýzu, která rozděluje vlivy makro okolí do čtyř základních skupin:

- politické a legislativní faktory,
- ekonomické faktory,
- sociální a demografické faktory,
- technologické faktory.

Takové vlivy, jako je politická stabilita, míra inflace, dovozní omezení týkající se surovin, demografický pohyb populace v dané oblasti či revoluční technologické inovace, mohou významně působit na efektivnost podniků v regionu. Rozdílná úroveň schopnosti jednotlivých podniků vyrovnat se s těmito vlivy, aktivně na ně reagovat, často představuje zcela zásadní faktor ovlivňující úspěšnost jednotlivých podniků. [15]

a) Politické a legislativní faktory

Politické a legislativní faktory, jako je stabilita zahraniční a národní politické situace, členství země v EU apod., představuje významné příležitosti, ale současně i ohrožení. Politická omezení se dotýkají každého podniku prostřednictvím daňových zákonů, protimonopolních zákonů, regulace exportu a importu, cenové politiky, ochrany životního prostředí a mnoha dalších činností zaměřených na ochranu lidí, ať již v roli zaměstnanců či spotřebitelů, a ochrany podnikatelských subjektů atp. Existence řady zákonů, právních norem a vyhlášek nejen vymezuje prostor pro podnikání, ale upravuje i samo podnikání a může významně ovlivnit rozhodování o budoucnosti podniku.

b) Ekonomické faktory

Ekonomické faktory vyplývají z ekonomické podstaty a základních směrů ekonomického rozvoje a jsou charakterizována stavem ekonomiky. Podniky jsou při svém rozhodování významně ovlivněny vývojem makroekonomických trendů. Základními indikátory stavu makroekonomického okolí, které mají bezprostřední vliv na plnění základních cílů každého podniku, jsou: míra ekonomického růstu, úroková míra, míra inflace, daňová politika a směnný kurz. Míra ekonomického růstu ovlivňuje úspěšnost podniku na trhu tím, že přímo vyvolává rozsah i obsah příležitostí, ale současně i hrozeb, před které jsou podniky postaveny. [15]

c) Sociální a demografické faktory

Sociální a demografické faktory odrážejí vlivy spojené s postoji a životem obyvatelstva a jeho strukturou. Změny v demografické struktuře vytvořily prostor např. pro výrobce kosmetiky v oblasti mladé a seniorské populace. Stárnutí obyvatelstva obecně vytváří mnohem větší příležitosti pro rozvoj oblastí spojených se zdravím či péčí o seniory, než tomu bylo dosud. Životní styl obyvatelstva se zase odráží ve způsobu trávení volného času, ve stylu oblékání apod. V souvislosti s rostoucím zájmem o vyšší kvalitu osobního života např. podniky častěji nabízejí zaměstnancům pružnou pracovní dobu, kratší týdenní úvazky, delší dovolenou apod. namísto pouhého zvyšování platu.

d) Technologické faktory

K tomu, aby se podniky vyhnuly zaostalosti a prokazovaly aktivní inovační činnost, musí být informovány o technických a technologických změnách, které v okolí probíhají. Změny v této oblasti mohou náhle a velmi dramaticky ovlivnit okolí, v němž se podnik pohybuje. [15]

2.5.2 SWOT analýza

Metoda sleduje čtyři charakteristické rysy regionálního podnikatelského prostředí: silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. SWOT analýza je zkratkou anglických slov: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats. [18]

a) Silné stránky

Silnou stránkou je to, co podnikatelské prostředí a jeho subjekty dobře zvládají, co poskytuje ve srovnání s jinými výjimečné podmínky, čím lze těžit ze situace apod. K silným stránkám regionálního prostředí může patřit existence místní pilotní firmy se zahraničními zkušenostmi, dobrá úroveň ekonomické infrastruktury, kvalifikovaná pracovní síla, zájem veřejnosti o podnikatelské dění v daném městě či obci.

b) Slabé stránky

Slabou stránkou rozumíme to, co podnikatelské prostředí nezvládá, co způsobuje, že podnikatelské aktivity musejí fungovat v nevýhodných podmínkách, co činí, že podnikatelské prostředí je jakýmkoliv způsobem zranitelné. K typickým slabým stránkám patří dopravní

nedostupnost pro nákladní dopravu, nedostatek finančních prostředků pro rozvojové záměry, neexistence vhodných lokalit k podnikání, negativní postoj obyvatel k určitým podnikatelským aktivitám apod.

c) Příležitosti

Příležitosti představují možnosti vnějších vlivů působících na podnikatelské prostředí regionu. Jedná se např. o zájem zahraničních investorů, o možnosti spolupráce s rodáky působících mimo danou lokalitu, o štedřejší grantové agentury a fondy apod.

d) Hrozby

Hrozby jsou zase nebezpečím zvnějšku pro podnikatelské prostředí, kupř. recese v národním hospodářství či světové ekonomice, restriktivní ochranná opatření jiných regionů či států, útlumové tendence podnikatelských oborů, okolní vandalismus a kriminalita. [9]

2.5.3 Bodová stupnice

Jedná se o metodu přímého stanovení vah kritérií. Postup stanovení vah kritérií touto metodou spočívá v přiřazení určitého počtu bodů ze zvolené stupnice každému kritériu, a to v souladu s tím, jak posuzovatel hodnotí význam každého kritéria. Je důležité se před stanovením vah zamyslet nad vztahem nejvíce a nejméně významného kritéria, neboť ta budou určovat její rozpětí. Stupnice s nižší rozlišovací schopností může mít podobu pětibodové stupnice (1, 2, 3, 4, 5), stupnice s vyšší rozlišovací schopností může být v podobě devítibodové stupnice (1, 2, 3,..., 9). Čím významnější se považuje kritérium, tím větší počet bodů se mu přiřadí. [5]

2.5.4 Dotazníkové šetření

Metoda se opírá o zjišťování názorů reprezentativního vzorku respondentů prostřednictvím anonymního šetření pomocí dotazníku, který obsahuje soubor otázek, kde u každé jsou vyznačeny možné odpovědi, z nichž dotazovaný označí tu, kterou považuje pro danou skutečnost za nejadekvátnější. [8]

Specifičnost metody spočívá v tom, že předmětem analýzy se stávají odpovědi na pevně a pro všechny dotazované stejně formulované otázky. Na otázkách a odpovědích nelze dodatečně

obvykle nic zpřesňovat. Dotazovaný odpovídá a odpovědi zapisuje sám bez jakéhokoli prostředníka. Výhody této metody spočívají v jednoznačné formulaci otázek bez emocí dotazovaného v možnosti hromadného zpracování. Mezi nevýhody patří skutečnost, že při eventuálním neporozumění obsahu otázek nelze obvykle už nic opravit, doplnit nebo zpřesnit. [14]

2.5.5 Metoda tvorby hypotéz

Hypotézou rozumíme tvrzení o dosud neprokázaném stavu jevů ve zkoumané oblasti, kterou lze testovat. [3] Hledá se její věrohodnost. Ta je buď potvrzena, nebo vyvrácena. [9] Po naformulování hypotéz může nastoupit dotazníkové šetření, kterým může být stanovená hypotéza verifikována. Tedy se může přijmout její pravdivost, či naopak bude tvrzení vyvráceno.

2.5.6 Metoda párového srovnávání

Metoda párového srovnávání, někdy označovaná jako Fullerův trojúhelník, zjišťuje počet jeho preferencí vzhledem ke všem ostatním kritériím souboru. U každé dvojice kritérií se zjišťuje, zda se preferuje kritérium uvedené v řádku před kritériem uvedeném ve sloupci. Jestliže ano, zapíše se do příslušného políčka 1, v opačném případě 0. Pro každé kritérium se nyní stanoví počet jeho preferencí f_i , který je roven součtu jednotek v řádku uvažovaného kritéria zvětšenému o počet nul ve sloupci tohoto kritéria. Na základě počtu preferencí jednotlivých

kritérií se jejich normované váhy stanoví podle vztahu $v_i = \frac{f_i}{\sum_{i=1}^n f_i}$, přičemž počet

uskutečněných srovnání je dán výrazem $\sum_{i=1}^n f_i = \frac{n \times (n-1)}{2}$,

kde $v_i \dots$ normovaná váha i -tého kritéria,

$f_i \dots$ počet preferencí i -tého kritéria,

$n \dots$ počet kritérií.

Pokud počet preferencí určitého kritéria je nulový, bude nulová i jeho váha, i když se nejedná o zcela bezvýznamné kritérium. [5]

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ

Pro diplomovou práci byla zvolena lokalita podnikatelského prostředí – Zlínského kraje, který je níže prezentován a charakterizován v jeho nejvýznamnějších rysech.

3.1 Charakteristika Zlínského kraje

Zlínský kraj tvoří čtyři okresy, a to: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Sídlním městem kraje je Zlín. Rozloha kraje činí 3 964 km². Počet obyvatel - 591 412. Hustota zalidnění 149 obyvatel na 1 km² je nad průměrem ČR a řadí kraj k hustěji zalidněným. Osídlení je tvořeno 304 obcemi, z nich má 30 městský status a žije v nich 61 % obyvatel. Okres Kroměříž je tvořen 79 obcemi a městy, okres Uherské Hradiště pak 78, okres Vsetín 59 obcemi a městy a okres Zlín 88 obcemi a městy. [24]

Obrázek č. 3.1: Mapa Zlínského kraje



Pramen: Regionální podpůrný zdroj[online]. [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.rpz-zlin.cz/>>.

Region východní Moravy patří s ohledem na odlehlou geografickou polohu a krajinný ráz tvořený z velké části horskými oblastmi a vrchovinami k regionům s omezenými podmínkami pro hospodářský rozvoj. Přesto si vybudoval ve dvacátém století pověst jednoho z nejvýznamnějších průmyslových center České republiky. Přispěla k tomu rozhodující měrou podnikatelská aktivita firmy Baťa, která stála základem pro rozvoj řady průmyslových odvětví v regionu. Obuvnický průmysl, pneumatiky, stroje a letadla, byly produkty spojené s tradicí centra regionu. Zlínský kraj má také nejdelší hranice se Slovenskem a kvůli hospodářské provázanosti byl krajem hospodářsky nejvíce poznamenaným rozdělením společného státu. Do té doby fungovaly významné obchodní vztahy, a rovněž rozpad většiny

zavedených vědecko-výzkumných pracovišť. Důsledkem je současná podprůměrná tvorba hrubého domácího produktu, třebaže je region nadále vnímán jako bohatá a dynamická oblast v rámci ČR. [7, 51]

3.1.1 Charakteristika jednotlivých okresů

Zlín – průmysl je orientován především na strojírenskou a obuvnickou výrobu. Zlín je rovněž centrem vzdělanosti. Je zde soustředěn vysoký počet středních škol všeobecného i odborného zaměření. Akademickou půdu představuje nedávno vzniklá Univerzita Tomáše Bati. [55] Ve Zlíně je od roku 2006 otevřeno Podnikatelské inovační centrum. Dále se zde nachází při Univerzitě Tomáše Bati, vědecko-technický park. Novou koncepcí je také vybudování Centra informačních technologií a aplikované informatiky Slavičín se statutem vědecko-technického parku a centra pro transfer technologií v Průmyslovém areálu ve Slavičíně.

Vsetín – region Vsetín je srdcem Valašska, jehož území je převážně hornaté s velkým podílem lesů, z toho plyne jeho zemědělsko-lesnický charakter s menším podílem průmyslu, který je soustředěn v údolních osídleních (strojírenství, elektrotechnika, textilie, sklářství a gumařství). V zemědělské oblasti dominuje chov skotu a prasat, významné místo zde zaujímá také chov koní, pěstují se zde len, okopaniny a řepa, nalézá se zde také velké množství sadů. V regionu je menší množství míst s těžbou kamene. Živé jsou zde lidové tradice. Vsetínsko je také známo nespočetnými kulturními památkami a turistickými oblastmi, jako např. Troják, Hostýnské vrchy, rezervace Klenov a Dubcová. [50] Ve městě Vsetín je významným bodem Podnikatelský inkubátor Vsetín - Maštaliska. Provoz inkubátoru byl zahájen v srpnu 2007, inkubátor má pomáhat při zakládání a rozšiřování malých a středních inovačních firem. [56]

Uherské Hradiště - kromě centra regionu - Uherského Hradiště a dále Starého Města a Kunovic - patří k hospodářsky a dopravně významným uzlům a střediskům Uherský Brod, Uherský Ostroh, Babice a Bojkovice. Zásadním průmyslovým odvětvím je strojírenství - zejména výroba letadel a jejich součástí, zbrojařská výroba, mikroelektronický průmysl. Zemědělství se orientuje jak na rostlinou tak na živočišnou produkci. Silné zastoupení mají potravinářské podniky a zpracování ovoce a zeleniny. Významná je možnost vzdušného spojení díky letišti v Kunovicích. Renesanci prožívá rekonstruovaný Baťův plavební kanál,

který je v současnosti využíván zejména pro vodní turistiku. V současnosti vede od Otrokovic do Sudoměřic a je dlouhý 60 km. K dalšímu rozvoji celého území jsou v přípravě průmyslové zóny Ostrožská Lhota, v rámci aglomerace pak lokality Staré Město - Špilov a Uherské Hradiště - Jaktáře. V této oblasti se nachází také Podnikatelský inkubátor, a to ve městě Kunovice. [55]

Kroměříž - důležitými komunikačními a hospodářskými uzly regionu jsou města Kroměříž, Hulín, Holešov, Bystřice pod Hostýnem, Chropyně a Koryčany. Struktura průmyslu je od dřevozpracujícího a nábytkářského, přes strojírenský a elektrotechnický až po zpracování zemědělských plodin, zvláště sladu. [55]

3.2 Symboly Zlínského kraje

Základním symbolem Zlínského kraje, znázorněného na obrázku č. 3.2, je geometrický útvar – čtverec. Symbol se skládá ze čtyř čtverců, které jsou uspořádány do tvaru písmene Z, počet čtverců – 4 – poukazuje na počet regionů Zlínského kraje. Základní modrá barva a její odstíny spolu s pravidelnou geometrií symbolu vytváří důvěru občana v instituci. Sjednocující barva odkazuje na nutnost spolupráce a rovnocenného přístupu. [51]

Obrázek č. 3.2: Symbol Zlínského kraje



Obrázek č. 3.3: Vlajka Zlínského kraje



Pramen: ZÁKUTNÝ, P. *Symboly Zlínského kraje [online]. [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.krzlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=1&nid=3581&doctype=ART&docid=27947>>.*

Vlajka Zlínského kraje, znázorněná na obrázku č. 3.3, představuje v modro-zlatě čtvercovém štítu v prvním poli moravskou orlici, ve druhém poli je postavená zavřená modrá kniha se stříbrnou ořízkou a zlatým patriarším křížem na deskách. Ve třetím poli se kříží sekery - valašky na černých topůrkách přeložené položenou modrou radlicí a převýšené modrým vinným hroznem. Ve čtvrtém poli je zlatá osmihrotá hvězda. První pole se zemským znakem

odkazuje na příslušnost Zlínska k Moravě. Druhé pole, pak připomíná, že na území kraje leželo jádro Velkomoravské říše spjaté s působením věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje. Třetí pole poukazuje na přírodní a kulturní rozmanitost oblasti, neboť kraj slučuje díl hornatého Valašska, část úrodné Hané i vinorodý region Slovácka. Hvězda v posledním poli byla převzata ze znaku města Zlína. [51]

3.3 Statistická data podnikatelského sektoru Zlínského kraje

Zlínský kraj je třetím regionem s nejvyšším podílem podnikajících osob v ČR, dosahující 17,6 %. Prvním krajem je hlavní město Praha a druhým Středočeský kraj. U podnikatelů – mužů jde o krajsky druhý nejvyšší podíl – 24,5 %. Žen – podnikatelek je ve Zlínském kraji republikově podprůměrně, pouze 8,3% z celkového počtu zaměstnaných žen. [61]

Tabulka č. 3.1: Počet podnikatelů a živností Zlínského kraje v jednotlivých obcích

Obce s rozšířenou působností	Počet podnikatelů	Počet platných ŽO
Bystřice pod Hostýnem	3008	4114
Holešov	3589	4921
Kroměříž	11613	15668
Luhačovice	4030	5378
Otrokovice	6484	8904
Rožnov pod Radhoštěm	6994	9476
Uherské Hradiště	17077	22932
Uherský Brod	9979	13340
Valašské Klobouky	4266	5838
Valašské Meziříčí	7763	10836
Vizovice	3856	5237
Vsetín	11998	16113
Zlín	25638	34439
Součet	116295	157196

Pramen: *Symboly Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: < <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=57594&nid=6256&doctype=ART>>.

Poznámka: údaje k 7. 1. 2010.

Tabulka č. 3.2: Typy živností ve Zlínském kraji

Název živnosti	Počet živností
Koncesované ŽO	6367
Volné ŽO	86318
Řemeslné ŽO	52685
Vázané ŽO	11826
Celkem	157196

Pramen: Zpracováno dle: *Symboly Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=57594&nid=6256&doctype=ART>>.

Poznámka: údaje k 7. 1. 2010.

Tabulka č. 3.3: Deset živností, ve kterých se ve Zlínském kraji nejvíce podniká

Pořadí	Počet živností	Název oboru
1.	86266	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 - 3 živnostenského zákona.
2.	8774	Hostinská činnost
3.	7716	Zednictví
4.	6493	Zámečnictví, nástrojářství
5.	5265	Silniční motorová doprava - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - vnitrostátní příležitostná osobní, - mezinárodní příležitostná osobní, - vnitrostátní veřejná linková
6.	3863	Truhlářství, podlahářství
7.	3860	Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
8.	3364	Výroba, instalace, opravy elektronických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení
9.	2730	Malířství, lakýrnictví, natěračství
10.	2539	Opravy silničních vozidel

Pramen: Zpracováno dle: *Symboly Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=57594&nid=6256&doctype=ART>>.

Poznámka: údaje k 7. 1. 2010.

3.4 Dopravní infrastruktura regionu

Doprava představuje z hlediska rozvojových záměrů nejnaléhavější prioritu Zlínského kraje. Silniční síť regionu byla dlouhodobě historicky podfinancována a zanedbána. Navíc rozdělením republiky došlo k přetržení funkčních dopravních vazeb, což se momentálně

projevuje v nedostatku komunikací dálničního typu i v železniční dopravě. Z těchto důvodů je do dopravní infrastruktury regionu přednostně investováno a Zlínský kraj se na koncepční řešení této oblasti intenzivně zaměřuje. Problematikou se zabývá Odbor dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Zlínského kraje.

Silniční doprava

V současné době se otevřel nový úsek dálnice D1 Mořice – Kojetín, II. etapa. Tato stavba v délce 6,6 km spojí, již provozovanou část u Kroměříže s úseky od Prahy, v trasu, dlouhou 261 km. Strategický význam stavby se v dalších letech dále projeví s novými úseky do Zlína a Ostravy. Výstavba tohoto úseku významně zlepší dopravní spojení v trase VI. transevropského dopravního koridoru sítě TEN-T. [62]

Celá zlínská aglomerace bude výhledově dostupná z rychlostních komunikací. Konkrétně to znamená v západovýchodním směru výstavbu nové rychlostní komunikace R 49 od Hulína k Fryštáku a perspektivně okolo Slušovic, Vizovic až na hraniční přechod Střelná. Odtud se připravuje napojení na slovenskou dálniční síť, což představuje velmi důležitý prvek z hlediska předpokládaných obchodních vztahů směrem na východ.

Páteří severojižního propojení kraje by v silniční síti měla být rychlostní komunikace R 55 od Hulína, okolo Otrokovic, Napajedel, Uherského Hradiště až - v budoucnu - po Břeclav. Zlínský kraj usiluje ve spolupráci s Jihomoravským krajem o možnost silničního propojení se třemi rakouskými zeměmi: Dolním Rakouskem, Vídní a Burgenlandem, které mají rovněž eminentní zájem na zlepšení dopravní dostupnosti.

Železniční doprava

Nejvýznamnější železniční trati na území regionu je spojnice Břeclav - Přerov - Bohumín, která je součástí druhého tranzitního železničního koridoru, a na které se uskutečnila výrazná modernizace. Koncepce dopravy Zlínského kraje zpracovává projekt „Rozvoj kolejové dopravy ve Zlínském kraji“. Jeho součástí je například studie na modernizaci, zdvojkolejnění a elektrizaci trati Otrokovice - Vizovice a studie proveditelnosti dostavby železniční tratě Vizovice - Valašská Polanka. Tím by došlo k propojení trati Valašské Meziříčí - Vsetín a dále na Slovensko. Zlínský kraj ve spolupráci se sousedními kraji systematicky pracuje na

vytvoření integrovaného dopravního systému, který by v budoucnu měl zefektivnit a usnadnit cestování uvnitř regionu. Údolím Moravy probíhá také železniční trať spojující Varšavu a Vídeň.

Vodní doprava

K dlouhodobým výhledovým záměrům patří plánované plavební propojení Dunaj - Odra - Labe. Momentálně se jako aktuální a reálné jeví alespoň zamýšlené intenzivnější využití Baťova kanálu s prodloužením splavnosti řeky Moravy k rekreačním účelům a k rozvoji turistiky, což s sebou nese i zlepšení protipovodňové ochrany s možným využitím hrází pro vedení cyklostezek.

Letecká doprava

Ve Zlínském kraji jsou k dispozici tři civilní letiště: Kunovice, Otrokovice a Holešov. Pouze kunovické letiště je však vhodné pro pravidelnou dopravu. Letiště má od roku 1993 přiznáno statut mezinárodního veřejného letiště a je vybaveno betonovou vzletovou a přistávací dráhou a zázemím pro řízení letového provozu. Zlínský kraj připravuje studii konkrétních možností, jak lépe kunovické letiště využít.

Hraniční přechody

Ve Zlínském kraji se nachází sedm silničních hraničních přechodů se Slovenskou republikou: Velké Karlovice, Střelná, Nedašova Lhota, Brumov - Bylnice, Starý Hrozenkov, Strání, Březová. Jsou zde také dva železniční hraniční přechody: Horní Lideč a Vlárský průsmyk. [27]

Byl schválen projekt „Silnice III/50736: Brumov (ČR) – Červený Kameň (SR)“. Projekt je zaměřen na spolupráci Zlínského kraje a Trenčianského samosprávného kraja a bude zařazen do OP Přeshraniční spolupráce SR – ČR. Míra financování: 85 % Evropská unie, 5 % státní rozpočet, 10 % vlastní zdroje Zlínského kraje. Na základě závěrů ze společného jednání Zlínského kraje a Trenčianského samosprávného kraja z dubna roku 2009 se lídrem projektu stal Zlínský kraj. [60]

3.5 Podpora malého a středního podnikání ve Zlínském kraji

Zlínský kraj vytvořil společnost s ručením omezeným – Regionální podpůrný fond (dále jen RPF), jehož účelem je podpora rozvoje podnikatelské činnosti a realizace rozvojových projektů. RPZ má například podporovat projekty, které vytvářejí nová pracovní místa nebo byly podpořeny projekty malých a středních podniků, které zvýší export, dále projekty obcí Zlínského kraje a právnických osob založených nebo zřízených Zlínským krajem. [45]

Podpora MSP je ve Zlínském kraji realizována prostřednictvím tří projektů, a to: program Podpora EU, program Mikroúvěr a program Regionální úvěr.

3.5.1 Program Podpora EU

Cílem programu je zlepšit kvalitu života v obcích a mikroregionech, dále tvorba a rozvoj MSP. Jedná se především o poskytování krátkodobých úvěrů subjektům ve Zlínském kraji pro zajištění finančního krytí realizace projektů spolufinancovaných z ROP Střední Morava a OP Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika. Vhodnými příjemci se mohou stát: obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané obcemi či kraji, podnikatelské subjekty (fyzické a právnické osoby), obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení právnických osob. Podmínky pro poskytnutí úvěru jednotlivých příjemců. Program byl zahájen v prosinci 2009 a je aktivní až do roku 2015. [45]

3.5.2 Program Mikroúvěr

Cílem programu je řešit problém přístupu začínajících MSP k malým úvěrům potřebným pro zahájení podnikatelských a inovačních činností. Jedná se o střednědobý úvěr ve výši 30 000,- až 500 000,-. Program je vytvořen ze zdrojů RPZ. Program je určen podnikatelským subjektům, které jsou umístěny v podnikatelských inkubátorech a vědecko-technických parcích na území Zlínského kraje, které jsou členy Sítě podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a center transferu technologií ve Zlínském kraji. Program byl zahájen v květnu 2007 a dosud je aktivní. [45]

3.5.3 Program Regionální úvěr

Cílem programu je pomocí podpory ve formě zvýhodněných regionálních úvěrů umožnit realizaci podnikatelských projektů malých podnikatelů ve Zlínském kraji. Vyhlašovatelem a zároveň poskytovatelem je RPZ, z jehož prostředků je také podpora poskytována. Podpora je poskytována ve výši až 750 000,-. Program byl zahájen v září 2008 a doposud je aktivní.

[45]

4 ANALYTICKÁ ČÁST

Tato kapitola – Analytická část, obsahuje praktické nástroje – metody, vedoucí ke zjištění stanoveného cíle, kdy za cíl bylo stanoveno zhodnotit znalosti a zkušenosti podnikatelských subjektů s využíváním podpor pro podnikání ve Zlínském kraji. Níže jsou tedy prakticky využity metody – PEST analýza a SWOT analýza Zlínského kraje, bodovací metoda, dále pak dotazníkové šetření, verifikace hypotéz a párové srovnávání jednotlivých okresů.

4.1 PEST analýza Zlínského kraje

Hlavním úkolem PEST analýzy je stanovit oblasti, které by mohly mít význam a dopad na prostředí Zlínského kraje. Tím identifikovat možné změny, příležitosti, potenciály tohoto celého kraje, které by přispěly k rozvoji či ještě ke zlepšení podmínek podpor pro podnikání (dále jen PP) a celkově podmínek podnikání. Tyto faktory, tedy politické, ekonomické, sociální a technologické, ukazují na celkovou situaci ve Zlínském kraji, jsou to faktory, ze kterých mohou jednotliví podnikatelé „těžit“ pro své podnikání, ale mohou to být také oblasti, které jsou pro mnohé podnikatelské subjekty rizikovým podnikáním.

Podklady pro vytvoření PEST analýzy Zlínského kraje, která je uvedena v tabulce č. 4.1, byly získávány sběrem dat a informací z internetového portálu Zlínského kraje, z Českého statistického úřadu a dále vlastním šetřením.

Nejvýznamnějším politickým faktorem se jeví spolupráce Zlínského kraje se Samařskou oblastí Ruské federace. V této oblasti Ruské federace jsou velké příležitosti ve strojírenském průmyslu, který je ve Zlínském kraji na útlumu. Další příležitostí může být výroba a vývoz sortimentu podlahovin a PVC, které firmy sídlící ve Zlínském kraji vyvážejí do Ruska. Zlínský kraj má také velké know-how v zateplování budov, které by mohlo být v Rusku využito. Dalším důležitým politickým faktorem je rozvoj infrastruktury, ta je považována za velkou slabinu Zlínského kraje.

Mezi významné ekonomické faktory, které byly zjišťovány v rámci PEST analýzy, patří především nepříznivé makroekonomické ukazatele.

Sociokulturní faktory jsou ovlivňovány především odchodem lidí za prací do okolních regionů či do zahraničí. Dochází k rozvoji vysokého školství a nové podmínky pro cestování a dopravní ruch jsou představovány přírodním a krajinným prostředím.

Technologické faktory Zlínského kraje jsou významné především v rozvoji podnikatelského inovačního centra ve Zlíně a budováním podnikatelských inkubátorů v přilehlých oblastech.

Tabulka č. 4.1: PEST analýza Zlínského kraje

PEST analýza		
	Politicko-legislativní faktory Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - vznik Zlínského kraje na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., O vytvoření vyšších územních samosprávních celků, - rozvoj infrastruktury, - spolupráce Zlínského kraje se Samařskou oblastí Ruské federace, - nevyskytují se podniky, které by měly výrazný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví obyvatel, - největší zastoupení stranických sil zaujímá ČSSD, poté ODS a KDÚ-ČSL, - podpora MSP vyhlášením programů pro Zlínský kraj – Podpora, Mikroúvěr, Regionální úvěr. 	Ekonomické faktory Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - hospodářská krize má dopad také na Zlínský kraj, - HDP vzrostlo o 1,7 %, - kupní síla se nachází pod celostní průměr, - průměrná míra inflace představuje 1,0 %, - nezaměstnanost stoupla na 11,64 %, - průměrná mzda představuje 19 365,-, - snížení vývozu o 16,9 %.
	Sociokulturní faktory Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - počet narozených a zemřelých je vyrovnaný, populace neklesá, převažuje počet starších obyvatel, - z důvodu vysoké nezaměstnanosti dochází k odchodu lidí za prací do okolních regionů nebo do zahraničí, - rozvoj vysokého školství – Univerzita Tomáše Bati, detašovaná pracoviště VŠ ve Vsetíně, Uherském Hradišti a ve Valašském Meziříčí, - 12 VOŠ, 78 středních škol, 256 základních škol, 309 mateřských škol, - přírodní a krajinné prostředí představuje podmínky pro cestovní ruch. 	Technologické faktory Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - podpora výzkumu a vývoje, jak ze strany Zlínského kraje, tak vlády, - podnikatelské inovační centrum ve Zlíně, - vědecko-technický park při Univerzitě Tomáše Bati, - vybudování Centra informačních technologií se statutem vědecko-technického parku ve Slavičíně, - Podnikatelský inkubátor ve Vsetíně a v Kunovicích, - rozvoj klastrů (obuvnický a plastikářský).

Pramen: Zpracováno sekundární analýzou na základě vlastního šetření, sběrem dat z internetového portálu Zlínského kraje a Českého statistického úřadu.

4.2 SWOT analýza Zlínského kraje

Základem SWOT analýzy je sledování čtyř oblastí podnikatelského prostředí Zlínského kraje, silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Tedy potenciálů, ze kterých mohou podnikatelé při svém podnikání vycházet a využívat je, nebo se jich naopak varovat.

Údaje pro sestavení SWOT analýzy, která je znázorněna v tabulce č. 4.2, byly sesbírány vlastním sběrem dat, dále z dostupných informací Zlínského portálu a Českého statistického úřadu.

Tabulka č. 4.2: SWOT analýza Zlínského kraje

SWOT analýza		
	Silné stránky Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none">- podnikatelské inovační centrum ve Zlíně,- vědecko-technický park při Univerzitě Tomáše Bati,- vybudování Centra informačních technologií se statutem vědecko-technického parku ve Slavičíně,- Podnikatelský inkubátor ve Vsetíně a v Kunovicích,- rozvoj klastrů (obuvnický a plastikářský),- příhraniční region – blízkost hranic se Slovenskem,- existence biosférické rezervace UNESCO (Bílé Karpaty),- kořeny v zemědělském průmyslu,- krajinné prostředí vhodné pro cestovní ruch a rekreační pobyty (lázně Luhačovice, valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Svatý Hostýn,...)- existence Baťova kanálu a řeky Moravy,- tradice a uchování řemeslné výroby,- tradice lidových zvyků.	Slabé stránky Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none">- celkově špatná dopravní infrastruktura,- okrajově geografické umístění regionu je velmi špatně dostupné,- neexistence silnic I. tříd a rychlostních komunikací,- špatný technický stav silnic,- kraj pro investory málo atraktivní,- malý zájem firem na spolupráci při tvorbě inovačního prostředí,- pomalý růst HDP,- snížení vývozu o 16,9 %,- snížení mezd a tržeb v průmyslu,- vliv současné hospodářské krize na podnikatele působící v kraji,- vysoká nezaměstnanost (11,64 %),- nízká průměrná mzda s porovnáním s ostatními regiony,- útlum strojírenství,- nízký počet kvalifikovaných pracovníků ve vědě a výzkumu,- úbytek staveb domů, hospodářských staveb a zemědělských ploch.

	Příležitosti Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - výstavba silnic II. a III. tříd plánovaná do roku 2012, - rozvoj vědecko-výzkumných aktivit, - rozvoj vysokého školství, - příhraniční spolupráce se Slovenskem, - zvýšený podíl domácích a zahraničních turistů a návštěvníků, - know-how v oblasti stavebního průmyslu (zateplování budov), - kvalita životního prostředí, - využití přírodního prostředí. 	Hrozby Zlínského kraje <ul style="list-style-type: none"> - omezená dopravní infrastruktura, - nedostatečná informovanost podniků pro čerpání finančních prostředků pro období 2007 - 2013, - neznalost především malých a středních podnikatelů v oblasti inovačního podnikání, - velmi malá spolupráce s okolními regiony, - celkově upadající zemědělská výroba, - konkurence z jiných regionů, - dovoz spotřebního a textilního zboží z asijských zemí, - malý zájem zahraničního kapitálu, - pomalý úpadek řemeslné výroby.
--	---	--

Pramen: Zpracováno sekundární analýzou na základě vlastního šetření, sběrem dat z internetového portálu

Českého statistického úřadu a Zlínského kraje dostupné z http://www.inovace-zlinskykraj.cz/fideadmin/.../SWOT_anal_za_final.doc. [cit. 2010-02-26].

4.3 Bodová stupnice

SWOT analýza bude dále sloužit k následnému bodovému ohodnocení jednotlivých kritérií, slabých a silných stránek příležitostí a ohrožení. Z tohoto ohodnocení mohou podnikatelé vidět, která oblast Zlínského kraje převažuje, a která je naopak v pozadí.

Jelikož byl soubor kritérií SWOT analýzy značně rozsáhlý, byla vzata nejdůležitější stanovená kritéria SWOT analýzy. Soubor byl rozdělen do čtyř oblastí jako u SWOT analýzy. Jednotlivé stanovené oblasti SWOT analýzy - silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení, byly dále rozděleny v rámci těchto oblastí do pěti skupin. V každé skupině byly faktory ohodnoceny body, a to stupnicí s nižší rozlišovací schopností, tj. od 1, 2, 3, 4, 5, kdy 1 byla považována za nejméně významné kritérium a 5 za nejvíce významné kritérium. Dále musela být stanovena váha faktoru, jejíž součet musel být roven 1. Váha faktoru byla vypočtena jako podíl přiřazených bodů a součet celkových bodů. Počet bodů a váhy faktorů byly pak mezi sebou násobeny. Součtem sloupce součinu bodů a faktoru bylo dosaženo výsledných bodů. Více ukazuje tabulka č. 4.3: Bodové ohodnocení oblastí SWOT analýzy.

V rámci silných stránek byla za nejvíce významnou oblast považována existence inovačních center, vědecko-technických parků a podnikatelských inkubátorů, jako největší příležitost podnikatelů Zlínského kraje zúčastnit se inovačního podnikání, a tím lépe uspět na trhu

konkurence. Této oblasti bylo přiřazeno 5 bodů. Již méně body - třemi - byly ohodnoceny oblasti: příhraničního regionu, krajinného prostředí a původu v zemědělském průmyslu, jelikož se před inovačními činnostmi zdály být méně důležité. Oblast tradice řemeslné výroby a lidových zvyků se jevila jako nejméně významná oblast ovlivňující podnikatele Zlínského kraje při jejich činnosti. Celkově dosáhly silné stránky 16 bodů. Následně byla stanovena váha faktoru každé oblasti. Po součtu součinu jednotlivých bodů a faktorů dosáhly silné stránky konečných 3,5 bodů.

U slabých stránek bylo 5 bodů přiřazeno oblasti: špatné infrastruktury, neatraktivnosti kraje a špatných výsledků makroekonomických ukazatelů, a to z důvodu, že jsou tyto oblasti pro MSP velmi důležité. Podnikatelé potřebují kvalitní rychlostní komunikace, aby mohli své výrobky a služby distribuovat a komunikovat se zainteresovanými stranami, pokud toto není možné, investoři o prostředí zájem nemají. Co se týká makroekonomických ukazatelů, taktéž značně ovlivňují podnikatelský chod, tudíž bylo zařazeno také jako nejvýznamnější kritérium slabých stránek. Malý počet kvalifikovaných pracovníků ve vědě a výzkumu zaujímá také významné postavení, i když menší než-li předchozí oblasti, proto zde byly přiřazeny 4 body. V oblasti úbytku staveb domů a jiných ploch nepředstavují celkově pro podnikatele značné riziko, možné riziko by bylo pro některé stavební firmy, jež by mohlo vést ke snížení poptávky po jejich práci, proto zde byly uděleny 2 body. V součtu získaly slabé stránky 21 bodů. Po součinu jednotlivých bodů a faktorů získaly slabé stránky celkově 4,522 bodů.

Příležitosti Zlínského kraje dosáhly celkově 4,052 bodů. Za nejvíce významná kritéria byla stanovena výstavba silnic II. a III. tříd, a to z důvodu velmi špatné dopravní situace infrastruktury Zlínského kraje, její výstavba by dozajista napomohla k rozvoji podnikání v této oblasti. Dále 5 bodů získala oblast rozvoje vědecko-výzkumných aktivit a vysokého školství jako určité zviditelnění se regionu. Za méně významné oblasti, které získaly po třech bodech, byly stanoveny: spolupráce se Slovenskem, zvýšený podíl turistů a kvalita ŽP.

U hrozeb byla opět za nejvýznamnější kritérium, které bylo obodováno 5 body, stanovena omezená dopravní infrastruktura. Čtyřmi body byly ohodnoceny oblasti, jejichž dopad má na podnikatele Zlínského kraje značný dopad, jedná se především o oblast neinformovanosti podniků o PP a neznalosti v oblasti inovačního podnikání, dále se jedná o malou spolupráci s regiony a konkurenci z jiných zemí a dovoz asijského zboží, které značně konkuruje

podnikatelům a brání jim tak v jejich růstu. Upadající zemědělská výroba získala 3 body. Hrozby Zlínského kraje tak získaly 20 bodů, po přepočtu s příslušnými váhami faktorů získaly hrozby celkem 4,1 bodů.

Po bodovém ohodnocení bylo zjištěno, že nejvíce bodů získaly slabé stránky Zlínského kraje, a to celkem 4,522 bodů. Na tyto slabé stránky je třeba se zaměřit – je to především celkově špatná dopravní infrastruktura ve Zlínském kraji a geografické umístění kraje, které jsou velkou slabinou pro rozvoj podnikání, a tím pro čerpání finančních podpor. Patříčný podíl má na těchto slabých stránkách také současná hospodářská krize.

Dále byly nejvíce ohodnoceny hrozby se 4,1 bodů, dále pak příležitosti s 4,052 body a nejméně bodů získaly silné stránky – 3,5 bodů.

Tabulka č. 4.3: Bodové ohodnocení oblastí SWOT analýzy

Silné stránky			
Oblast	Počet bodů	Váha faktoru	Součin bodů a faktoru
Existence inovačních center, vědecko-technických parků a podnikatelských inkubátorů.	5	0,3125	1,5625
Příhraniční region.	3	0,1875	0,5625
Krajinné prostředí a existence biosférické rezervace UNESCO, Baťův kanál.	3	0,1875	0,5625
Kořeny v zemědělském průmyslu.	3	0,1875	0,5625
Tradice řemeslné výroby a lidových zvyků.	2	0,125	0,25
Součet	16	1	3,5
Slabé stránky			
Špatná infrastruktura, umístění regionu.	5	0,238	1,19
Neatraktivnost kraje pro investory, nespolupráce malých a středních firem v oblasti inovačního podnikání.	5	0,238	1,19

Špatné výsledky makroekonomických ukazatelů.	5	0,238	1,19
Nízký počet kvalifikovaných pracovníků ve vědě a výzkumu.	4	0,190	0,76
Úbytek staveb domů, hospodářských staveb a zemědělských ploch.	2	0,096	0,192
Součet	21	1	4,522
Příležitosti			
Výstavba silnic II. a III. tříd plánovaná do roku 2012.	5	0,263	1,315
Rozvoj vědecko-výzkumných aktivit a vysokého školství.	5	0,263	1,315
Spolupráce se Slovenskem.	3	0,158	0,474
Zvýšený podíl domácích a zahraničních turistů a návštěvníků.	3	0,158	0,474
Kvalita ŽP, využití přírodního prostředí.	3	0,158	0,474
Součet	19	1	4, 052
Hrozby			
Omezená dopravní infrastruktura.	5	0,25	1,25
Neinformovanost podniků pro čerpání finančních prostředků pro období 2007 - 2013, neznalost podnikatelů v oblasti inovačního podnikání.	4	0,2	0,8
Malá spolupráce s regiony, malý zájem zahraničního kapitálu.	4	0,2	0,8
Konkurence z jiných regionů, dovoz asijského zboží.	4	0,2	0,8
Upadající zemědělská výroba, pomalý úpadek řemeslné výroby.	3	0,15	0,45
Součet	20	1	4,1

Pramen: Vlastní práce autora

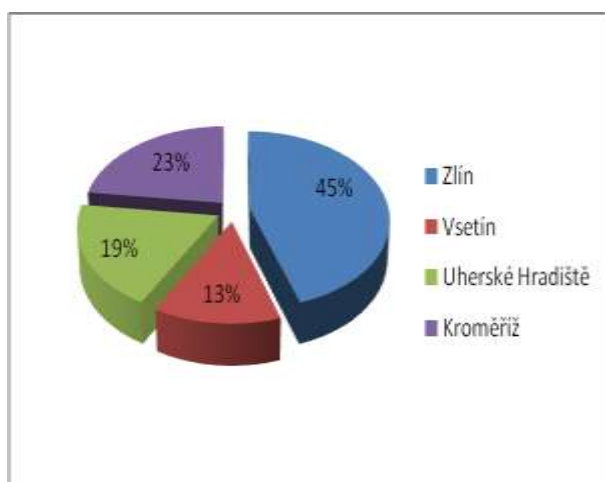
4.4 Dotazníkové šetření ve Zlínském kraji

Dotazníkové šetření bylo provedeno na základě sestaveného dotazníku, který je uveden i s průvodním dopisem v příloze č. 12. Dotazníky byly rozeslány e-mailovou poštou nebo osobně. Průzkum byl zahájen 25. ledna 2010 a ukončen 7. března 2010. Dotazník byl tvořen celkem 18 otázkami, přičemž se jednalo o 10 otázek uzavřených a 4 otázky otevřené. Dotazníky byly poskytnuty celkem 200 podnikatelským subjektům s tím účelem, že byly poměrově rozeslány do jednotlivých okresů. Tedy do Zlína, Uherského Hradiště, Kroměříže a Vsetína. Návratnost dotazníků činila 15,5%. Respondenti byli vybíráni náhodně.

Výsledky dotazníkového šetření jsou následující:

1. otázka: *Ve kterém okrese Zlínského kraje podnikáte?*

Graf č. 4.1: Účast jednotlivých okresů na dotazníkovém šetření



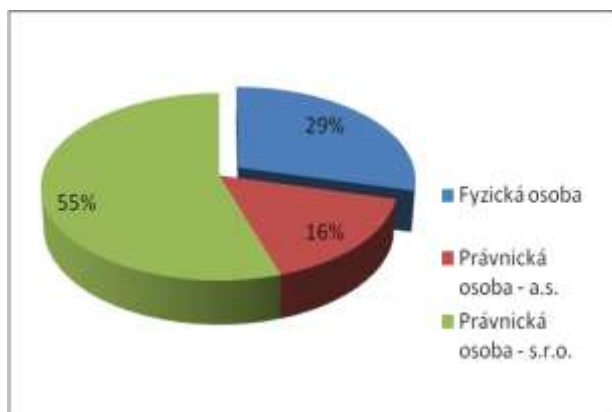
Z celkového počtu navracených dotazníků nejvíce spolupracovali podnikatelé z okresu Zlín. Jednotlivé zastoupení zúčastněných podnikatelských subjektů na dotazníkovém šetření je znázorněno v grafu č. 4.1. Podrobnější analýza jednotlivých okresů v rámci PP je uvedena graficky v příloze č. 13.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

2. otázka: *V jaké právní formě podnikáte?*

Nejvíce odpovídali respondenti v právní formě - právnické osoby, konkrétně akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Na třetím místě pak byly zastoupeny osoby fyzické. Odpovědi jako veřejná obchodní společnost, komanditní společnost a družstvo zastoupeny nebyly. Více ukazuje graf č. 4.2: Právní forma respondentů.

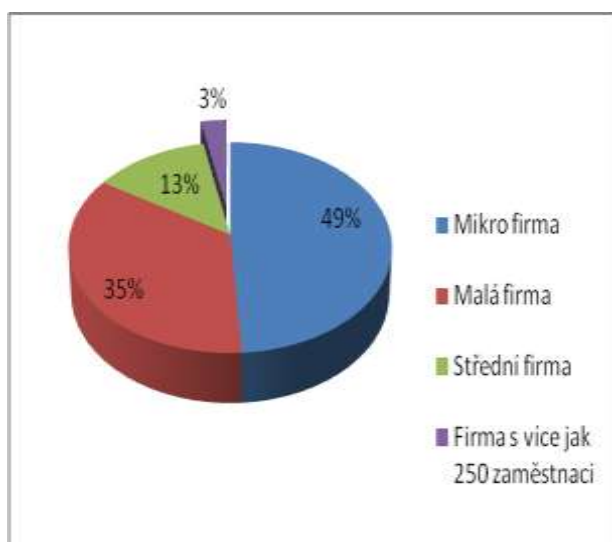
Graf č. 4.2: Právní forma respondentů



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

3. otázka: Do jak velké organizace se Váš podnik řadí (z hlediska zaměstnanců)?

Graf č. 4.3: Velikost organizace



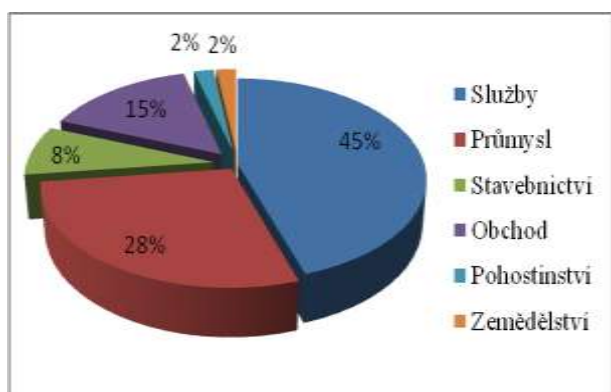
Dotazníku se zúčastnilo nejvíce firem o velikosti do 10 zaměstnanců – tedy mikrofirem. Dále to byly malé firmy s počtem zaměstnanců do 50, jejichž počet představoval 35 % a střední firmy s počtem zaměstnanců do 250 tvořily 13 % z celkových dotázaných. Malé procento dotázaných – 3 %, tvořily firmy s více jak 250 zaměstnanci.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

4. otázka: V jakém odvětví Váš podnik působí?

Nejvíce zastoupené firmy, které se zúčastnily dotazníkového šetření, byly ze sektoru služeb, což odpovídá Zlínskému kraji, ve kterém firmy opravdu nejvíce podnikají. Dále byli hojně zastoupeni podnikatelé z oblasti průmyslu a obchodu. Naopak nejméně bylo zastoupeno podnikatelských subjektů z odvětví pohostinství a zemědělství. Více ukazuje graf č. 4.4: Odvětví jednotlivých podniků.

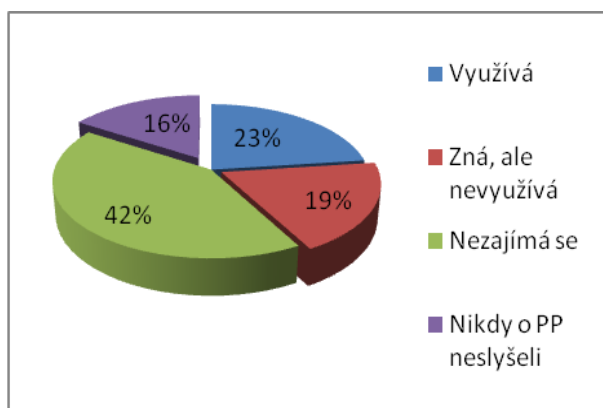
Graf č. 4.4: Odvětví jednotlivých podniků



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

5. otázka: Zajímáte se, máte povědomí o podporách podnikání, které jsou nabízeny prostřednictvím strukturálních fondů EU nebo prostřednictvím jednotlivých ministerstev?

Graf č. 4.5: Znalost podpor podnikání



Tento graf ukazuje velmi malé procento podnikatelských subjektů, kteří podpor pro podnikání ve Zlínském kraji využívají (23 %). Menší počet PP zná, ale nevyužívá. Ostatní dotázaní se o PP nezajímají, ba dokonce o ní nikdy neslyšeli.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

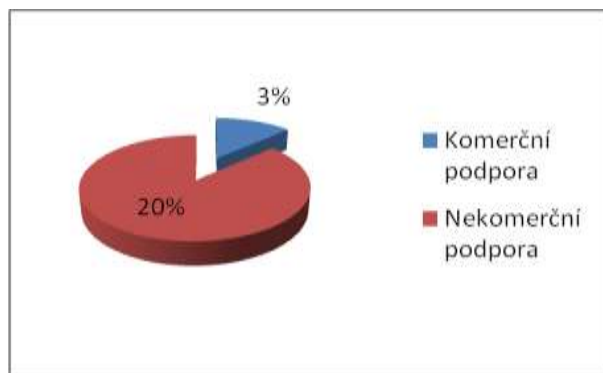
6. otázka: Které programy na podporu podnikání znáte?

Na tuto otázku mohli podnikatelé volně odpovědět. Odpovídali podnikatelé, kteří PP využívají a znají, ale také ti, kteří se o ně nezajímají, ale přesto o ní někdy slyšeli. Zde se nacházely různé odpovědi. Nejčastěji se objevovaly odpovědi podnikatelů znajíce: OPPI, SROP, Program Start, Záruka, Potenciál, Program využití ICT v podnicích, Inovace, EKO-energie, Školicií střediska. Objevovaly se i odpovědi, které poukazovaly na znalost, že jednotlivá ministerstva jako MPO, MPSV programy vyhlašují, ale nevědí, o jaké podpory se

jedná. Vyskytly se i odpovědi, že podnikatelé se v této oblasti teprve vzdělávají, tudíž nemají jasno v jednotlivých programech.

7. otázka: Pokud PP využíváte, čerpáte spíše komerční nebo nekomerční podporu?

Graf č. 4.6: Komerční a nekomerční podpora

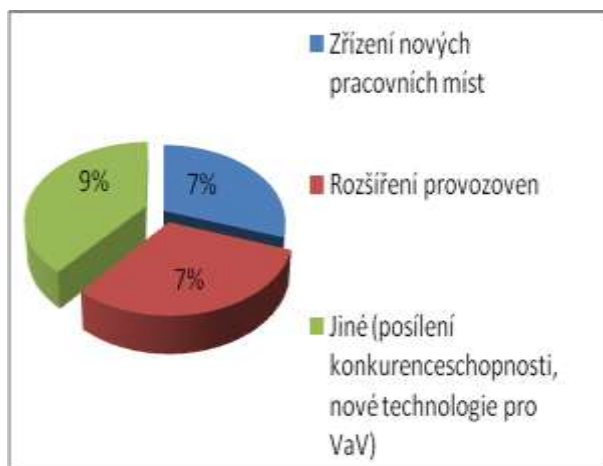


Z počtu dotázaných, kteří využívají PP, tedy 23 %, (uvedeno v grafu č. 4.5) uvedlo, že 20 % dotázaných využívá nekomerční podporu - tedy příspěvky z fondu EU nebo SR. Zbývající 3 % dotázaných využívá komerční podpory, tedy podpory, která není dotována ze SR.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

8. otázka: Pokud PP využíváte, zaměřujete se na podpory vytvářející podmínky pro: zřízení nových pracovních míst, rozšíření provozoven, jiné.

Graf č. 4.7: Účel podpory podnikání



Podnikatelské subjekty využívající PP (23 %), čerpají podporu především pro posílení konkurenceschopnosti, nové technologie pro vědu a výzkum, dále je účelem získání PP zřízení nových pracovních míst, či rozšíření provozoven. Více ukazuje graf č. 4.7, který za celek bere 23 % podnikatelů využívající PP, které jsou dále členěny na jednotlivé účely.

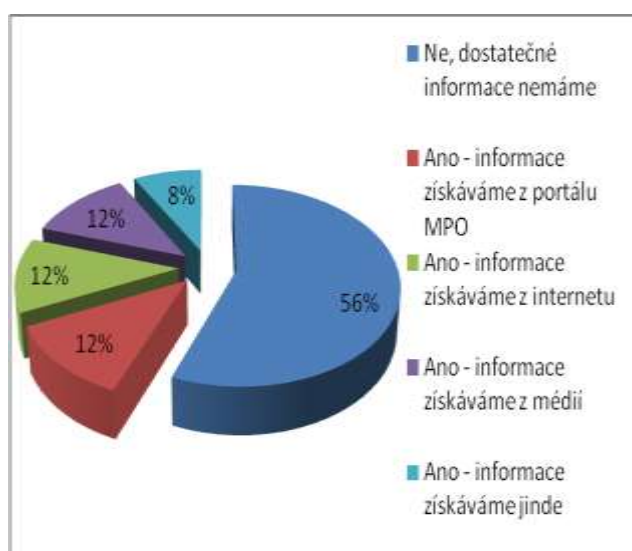
Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

9. otázka: *Jaké instituce poskytující podpory (příp. pomáhající v rozvoji podnikání) znáte?*

Na tuto otázku měli respondenti volně odpovědět, pokud nějakou instituci znají nebo o nějaké slyšeli. Nejvíce zastoupena byla odpověď Hospodářská komora Zlín a CzechInvest. Objevily se i odpovědi jako Krajský úřad Zlín, Marlin Uherské Hradiště¹². Ojediněle se vyskytly odpovědi EU nebo SR.

10. otázka: *Máte dostatečné informace o možnostech čerpat finanční prostředky ze SR nebo fondů EU?*

Graf č. 4.8: Informovanost o možnostech čerpat finanční prostředky



Z celkového počtu dotázaných převažovaly odpovědi, které ukazovaly, že dostatečné informace nemá 56 % dotázaných. Ostatní, tedy 44 %, uvedli, že informace jsou dostatečné, z tohoto počtu jsou nejvíce informace získávány z portálu MPO – 12 %, z internetu a médií taktéž 12 %, 8 % odpovědělo jinde – především se jednalo o informace z Hospodářské komory a CzechInvestu.

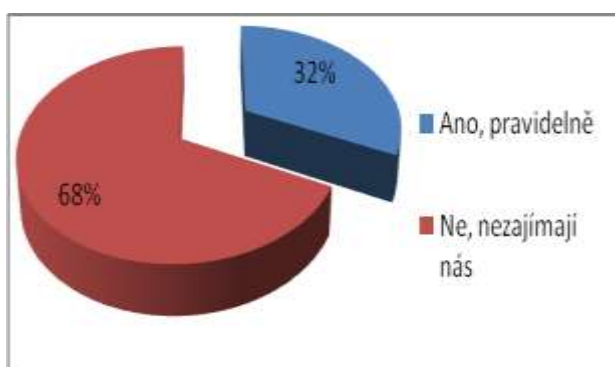
Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

11. otázka: *Zajímáte se o nově vyhlášené programy, sledujete jednotlivé výzvy?*

Většina respondentů odpověděla, že se o nově vyhlášené programy nezajímá a jednotlivé výzvy nesleduje. Menší procento – 32 % odpovědělo, že se o nové programy zajímá a jednotlivé výzvy sleduje. Více ukazuje graf č. 4.9: Zájem o nové programy, sledování výzev.

¹² Provádí poradenskou a konzultační činnost.

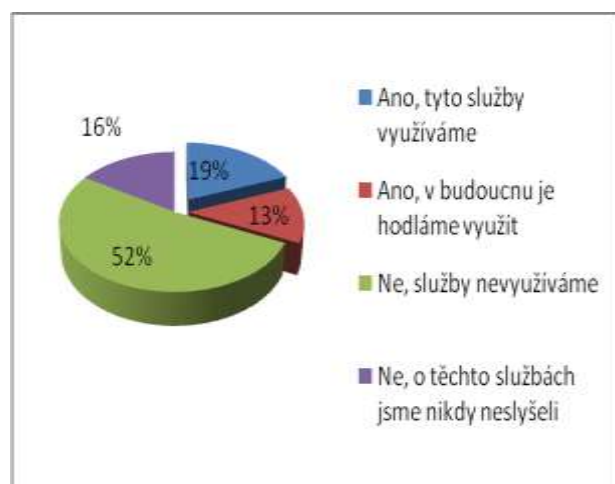
Graf č. 4.9: Zájem o nové programy, sledování výzev



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

12. otázka: *Spolupracujete nebo hodláte v budoucnu využít služeb poradenských firem?*

Graf č. 4.10: Spolupráce s poradenskými firmami



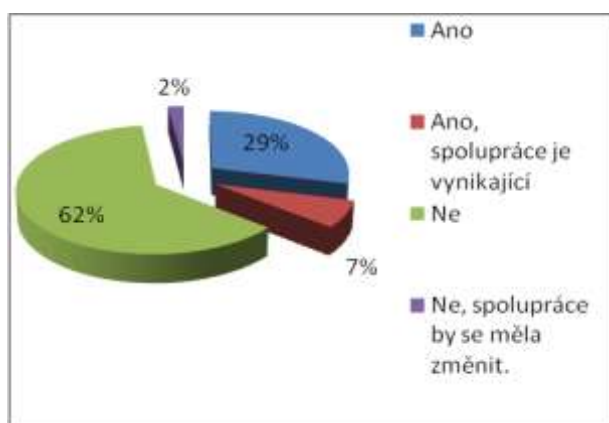
Spolupráce s poradenskými firmami není ve Zlínském kraji nijak rozšířená, vyplývá to z následujícího grafu č. 4.10, kdy 32 % dotázaných, služeb využívá nebo je v budoucnu využít hodlá. Naopak 68 % respondentů služeb nevyužívá, dokonce někteří o těchto službách nikdy neslyšeli.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

13. otázka: *Spolupracujete při své podnikatelské činnosti s městy a obcemi, ve kterých působíte?*

Nadpoloviční většina podnikatelských subjektů s obcemi nespolupracuje, což je škoda. Tito dotázaní také uvedli, že obce by měly změnit přístup především v komunikaci s nimi, jelikož podnikatelé obec či město reprezentují, ale patřičného přístupu a uznání se jim nedostává. Pouze 7 % uvedlo, že spolupráce s obcemi je vynikající.

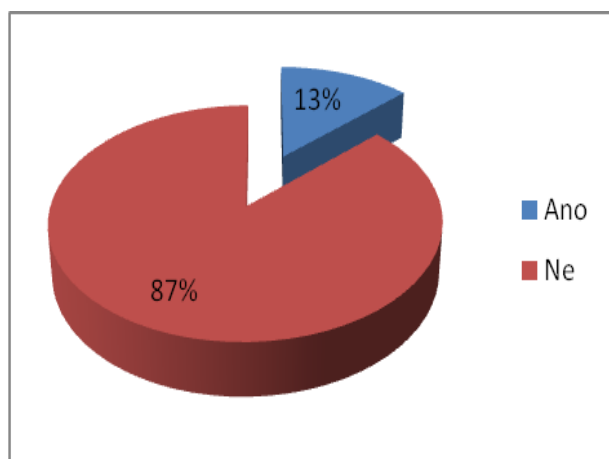
Graf č. 4.11: Spolupráce s obcemi



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

14. otázka: Zajímá se Váš podnik o inovační činnost a možnosti vstupovat do inovačních center?

Graf č. 4.12: Zájem o inovační činnost



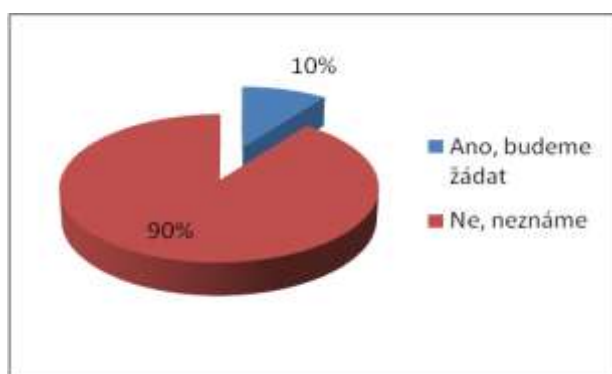
O inovačních činnostech a možnostech vstupovat do inovačních center se podnikatelé ve Zlínském kraji moc nezajímají. Právě Zlínský kraj disponuje podnikatelským inovačním centrem, vědecko-technickým parkem při Univerzitě Tomáše Bati a podnikatelskými inkubátory ve Vsetíně a Kunovicích.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

15. otázka: Znáte projekty (program Podpora, program Mikroúvěr a program Regionální úvěr), které jsou realizovány ve Zlínském kraji?

Žádný z podnikatelských subjektů neuvedl, z daných možností, které byly v dotazníku nabídnuty, že by regionální programy využíval. 10 % respondentů uvedlo, že o tuto podporu budou teprve žádat a 90 % dotázaných programy Podpora, Mikroúvěr a Regionální úvěr vůbec nezná.

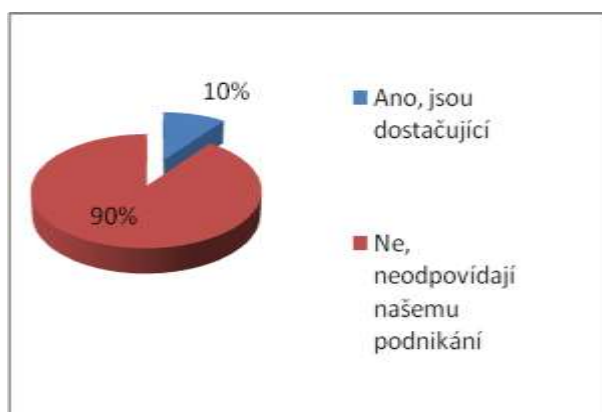
Graf: č. 4.13: Znalost projektů realizovaných ve Zlínském kraji



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

16. otázka: Jste názoru, že podpory, které mohou firmy ve Zlínském kraji využívat, jsou dostačující?

Graf č. 4.14: Podpora ve Zlínském kraji



Většina dotázaných odpověděla, že podpora ve Zlínském kraji neodpovídá jejich podnikání, pouze 10 % se vyjádřilo, že podpora ve Zlínském kraji je dostačující.

Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

17. otázka: Jaký je Váš názor na podnikání ve Zlínském kraji?

Odpovědi na tuto otázku se mnoho nelišily. Podnikání ve Zlínském kraji považují podnikatelé v této oblasti působící za velmi obtížné. Především si stěžovali na preferenci velkých organizací, před malými a středními firmami, ať už při získávání zakázek, nebo malou pomoc ze strany státních institucí, které je málo podporují. Další bariéry při své podnikatelské činnosti podnikatelé vidí ve velké konkurenci. Právě zde by uvítali programy vedoucí ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu. Objevily se i odpovědi, které hodnotily podnikání ve Zlínském kraji za složité z důvodu špatné dostupnosti oblasti. Jelikož se ani

Zlínskému kraji hospodářská krize nevyhnula, podnikatelé uvedli, že taktéž přispívá ke špatnému podnikání v této lokalitě.

18. otázka: *Prostor pro Vaše vyjádření k podpoře pro malé a střední podniky ve Zlínském kraji.*

Na tuto otázku respondenti moc sdílní nebyli. Většinou si stěžovali na okolnosti při podnikání uvedené výše v otázce č. 17. Opakovaly se odpovědi týkající se nedostatečné pomoci malým a středním podnikům ve prospěch velkých podniků. Dále uváděli, že informovanost ohledně získávání podpor pro malé a střední podniky v regionu je velmi nízká a tyto podniky se nemají odkud informace ohledně podpory podnikání dovídat. Ojediněle se vyskytly odpovědi týkající se arogance nejmenovaných institucí vůči podnikatelům, kteří přicházeli s vlastním projektem a žádostí o finanční podporu v podnikání.

4.5 Verifikace hypotéz

Před sestavením dotazníkového šetření byly naformulovány hypotézy. Hypotézy byly stanoveny jako předpokládané existenční jevy ještě před rozesláním dotazníků. Celkem bylo naformulováno pět hypotéz, které byly buďto vyvráceny, nebo přijaty. Za přijatelnou hypotézu byla stanovena domněnka, jejíž procentní výsledek byl větší než 70 %.

Formulace hypotéz:

Hypotéza č. 1

Podnikatelské subjekty ve Zlínském kraji jsou dostatečně informovány o podporách pro podnikání, které mohou čerpat.

Hypotéza potvrzena nebyla. Na základě dotazníkového šetření – odpovědi otázky č. 10, je patrné, že podnikatelé o podporách podnikání dostatečně informováni nejsou. Pouze 44 % uvedlo, že jsou dostatečně informováni, a to prostřednictvím portálu MPO (12 %), internetu (12 %), z medií (12 %), prostřednictvím Hospodářské komory a CzechInvestu (8 %). Zbytek dotázaných respondentů, tedy 56 % nemá dostatečné informace o těchto možnostech využití finančních prostředků z EU nebo SR.

Hypotéza č. 2

Podnikatelské subjekty ve Zlínském kraji využívají služeb poradenských firem.

Tato hypotéza nebyla potvrzena. Z celkového počtu dotázaných, pouze 19 % využívá těchto služeb. Ostatní, to znamená 81 %, tyto služby, buď nevyužívají (52 %), nebo o těchto službách neslyšeli (16 %). Odpověď – Ano v budoucnu je hodláme využít (13 %) byla zahrnuta do kritéria, kdy podnikatelé v současnosti služeb poradenských firem nevyužívají, budou je využívat až v budoucnu, nyní ne. Tato hypotéza je tedy nepřijatelná.

Hypotéza č. 3

75 % podnikatelů ve Zlínském kraji ještě nikdy nevyužilo podpory podnikání.

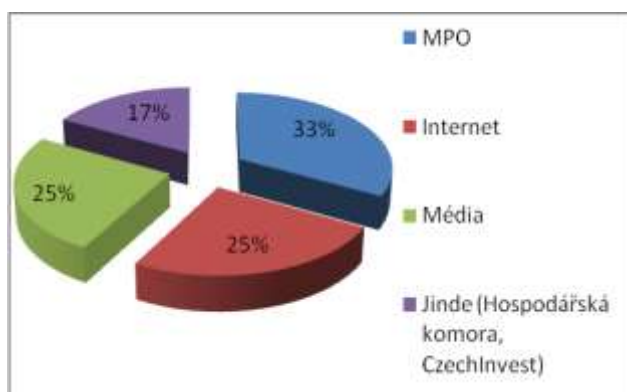
Hypotéza, která tvrdila, že 75 % podnikatelů ve Zlínském kraji ještě nikdy nevyužilo podpory podnikání je považována za přijatelnou. Jelikož 19 % podnikatelů podporu zná, ale nevyužívá, 42 % se o ni nezajímá a 16 % o ni nikdy neslyšelo, tedy celkově ji nevyužilo 77 % podnikatelů. Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza č. 4

Nejvíce informací o nově vyhlášených podporách podnikání se podnikatelé dovídají prostřednictvím webových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu.

Tato hypotéza se nepotvrdila. Jelikož z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 44 % dotázaných, kteří uvedli, že mají dostatečné informace o možnostech využívat podpory podnikání, pouze 12 % získává informace z portálu MPO. Tato hypotéza byla přepočítána, a to tím způsobem, že za celkový počet odpovědí, které byly pro tuto hypotézu důležité, byly vzaty pouze odpovědi Ano. Příslušný počet odpovědí, který se vyskytl u dané možnosti, byl vynásoben 100 % a vydělen celkovým počtem odpovědí Ano. Zde vyplynulo, že pouze 33 % podnikatelů, získává informace z portálu MPO. Hypotéza byla tedy nepravdivá. Více ukazuje graf č. 4.15: Informovanost prostřednictvím stránek MPO.

Graf č. 4.15: Informovanost prostřednictvím stránek MPO



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Hypotéza č. 5

Většina podnikatelů, která využívá podpor pro podnikání, se soustředí na využívání programů, které vytváří podmínky pro zřízení nových pracovních míst.

Tato hypotéza potvrzena nebyla, po přepočtu 23 %, kteří využívají podporu pro podnikání, bylo zjištěno, že pouze 29 % využívá programů na zřízení nových pracovních míst. Těchto 29 % bylo zjištěno tak, že příslušný počet odpovědí, který byl u dané varianty otázky 8, v dotazníku zahrnutém v příloze č. 12, byl násoben 100 % a dělen celkovým počtem odpovědí, které měly uvedeny, že využívají podpor. Také 29 % podnikatelů využívá programy na rozšíření provozoven, zbylých 42 % využívá programů na nové technologie pro výzkum a vývoj a programy pro posílení konkurenceschopnosti. Stanovených 70 % překročeno nebylo, tudíž hypotéza, která tvrdila, že se podnikatelé soustředí na programy, vytvářející podmínky pro zřízení nových pracovních míst, nemůže být přijata.

Z celkových pěti naformulovaných hypotéz byla přijatelná pouze jedna. A to ta, která tvrdila, že 75 % podnikatelů ve Zlínském kraji, ještě nikdy nevyužilo podpory podnikání. Čtyři hypotézy přijatelné nebyly.

4.6 Párové srovnávání okresů Zlínského kraje

Účelem párového srovnávání bylo zjistit, který z okresů Zlínského kraje je lépe informován o podporách podnikání a má nejlepší předpoklady k budování úspěšných firem, které pak mohou těchto podpor využít. Na základě párového srovnávání, byly srovnávány jednotlivé

preference, kterými jsou podnikatelé ve Zlínském kraji ovlivňováni. Jednalo se o velikost organizace, sídlo firmy, inovace, infrastrukturu místa podnikání, čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR. Na základě těchto kritérií bylo provedeno párové srovnávání uvedené v tabulce v příloze č. 14. Bylo stanoveno, zda je preferováno kritérium uvedené v řádku před kritériem uvedeným ve sloupci. Tedy pokud bylo preferováno kritérium v řádku, byla zde napsána 1, pokud se jednalo o preferenci kritéria ve sloupci, zapsala se 0.

Sídlo firmy bylo preferováno před velikostí organizace, kdy bylo předpokládáno, že důležitější je mít sídlo firmy v prostředí, které má dostatečné podmínky pro podnikatelskou činnost, než se zabírat velikostí organizace v prostředí, kde sídlo firmy nemá patřičné podmínky k podnikání. Taktéž byly preferovány inovace před velikostí organizace a sídlem firmy, kdy se jednalo o předpoklad, že podnik, který dokáže inovovat, má daleko perspektivnější podmínky k přežití než podnik, který upřednostňuje velikost a sídlo firmy. Infrastruktura podnikání byla preferována před velikostí organizace a sídlem firmy, zde bylo důvodem preference vysvětlení, které poukazovalo na to, že pokud je špatná dostupnost zainteresovaných stran k organizaci nebo naopak, je to z hlediska preferovatelnosti důležitější než velikost a sídlo organizace. Naopak infrastruktura nebyla preferována před inovacemi, a to z důvodu, že pokud je podnik inovativní, dokáže svůj výrobek, zboží či službu dostatečně prezentovat na konkurenčním trhu. Čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR bylo upřednostněno před velikostí organizace, sídlem firmy a infrastrukturou místa podnikání. Aby podnik dostatečně fungoval, musí mít ke svému podnikání patřičný kapitál, čerpání finančních prostředků z různých fondů, je proto dostatečným preferovaným kritériem. Naopak inovace se jevily jako preferovanější skupina před čerpáním finančních prostředků, proto zde byla zvolena 0. Dostatečné informace se jevily důležitější před velikostí organizace a sídlem firmy. Ale inovace, infrastruktura místa podnikání a čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR byly před dostatečnými informacemi preferovány. Informace o podpoře podnikání jsou samozřejmě důležité, ale zde bylo preferováno, že je důležitější, aby podnik inovoval, než aby dostával „pouze“ dostatečné informace. Dále je preferovanější, aby infrastruktura místa podnikání podnikatelské jednotky byla dostupnější, než aby získávala informace o podpoře podnikání a samozřejmě, je důležitější čerpat finanční prostředky pro podporu podnikání než se o nich „pouze“ dovídat.

Následně byly sečteny preference jednotlivých kritérií. Výsledný počet preferencí byl určen jako suma zapsaných jedniček v řádku a suma nul zapsaných ve sloupci. Výsledné váhy byly

určeny podle vztahu $v_i = \frac{f_i}{\sum_{i=1}^n f_i}$, jelikož se u výsledného kritéria – inovace, počet preferencí

rovnal nule, tudíž byla nulová i jeho váha, musely být dále výsledné váhy přepočítány podle

vztahu $v_i = \frac{f_i + 1}{n + \sum_{i=1}^n f_i}$.

Váhy kritérií byly zjištěny:

Normovaná váha velikosti organizace: $5/15 = 0,33$

Normovaná váha sídla firmy: $4/15 = 0,27$

Normovaná váha inovací: 0

Normovaná váha infrastruktury místa podnikání: $2/15 = 0,13$

Normovaná váha čerpání finančních prostředků: $1/15 = 0,07$

Normovaná váha dostatečných informací: $3/15 = 0,2$

Výsledná váha velikosti organizace: $(5+1) / (15+6) = 0,28$

Výsledná váha sídla firmy: $(4+1) / (15+6) = 0,24$

Výsledná váha inovací: $(0+1) / (15+6) = 0,05$

Výsledná váha infrastruktury místa podnikání: $(2+1) / (15+6) = 0,14$

Výsledná váha čerpání finančních prostředků: $(1+1) / (15+6) = 0,1$

Výsledná váha dostatečných informací: $(3+1) / (15+6) = 0,19$

Po stanovení vah byly jednotlivým okresům přiřazeny body. Při přiřazování bodů k jednotlivým městům bylo vycházeno z údajů z dotazníkového šetření. Byly ohodnoceny nižší rozlišovací stupnicí (1,2,3,4,5). Přičemž největší počet – 5, nebyl u žádného města přiřazen. Kritériu - velikosti organizace - byl všem okresům stanoven stejný počet bodů z důvodu stejných podmínek, které podnikatelé ve Zlínském kraji mají. Jelikož se porovnávaly malé a střední firmy, dostaly všechny 4 body. Také stejný počet bodů byl přidělen okresům u kritérií - sídlo firmy a infrastruktura místa podnikání - z důvodu stejné dostupnosti lokality v daném podnikatelském prostředí. U kritéria - inovace byly přiděleny 4 body pouze Zlínu, které se nejvíce zajímá o inovační činnost, dále 3 body Uherskému Hradišti

a po jednom bodu bylo přiřazeno okresům Kroměříž a Vsetín, kteří se o inovační činnost moc nezajímají. U kritéria - čerpání finančních prostředků z fondů EU nebo SR - byly 4 body přiděleny opět Zlínu, který z těchto prostředků nejvíce čerpá, dále pak tři body Uherskému Hradišti, 2 body Kroměříži a jeden bod byl přidělen Vsetínu, který podpor pro podnikání vůbec nečerpá. 4 body u kritéria - dostatečných informací - byly přiděleny okresům Zlín a Uherské Hradiště, polovina uvedla, že dostatečné informace má a druhá polovina uvedla, že dostatečné informace nemá. 3 body byly uděleny Uherskému Hradišti, kdy 6,57 % uvedlo, že dostatečné informace má a 16, 43 % uvedlo, že dostatečné informace nemá. Vsetínu byl přiřazen pouze jeden bod a to z důvodu, že celých 13 % dotázaných z okresu Vsetín uvedlo, že dostatečné informace nemá.

Po bodovém ohodnocení se jednotlivé body roznásobily vypočítanými vahami. Po sečtení bodů v jednotlivých okresech se okres Zlín umístil jako nejvíce informovaný s 3,56 body, druhé nejvíce informované město bylo Uherské Hradiště s 3,37 body, dále Kroměříž se 2,85 body a Vsetín se 2,24 body.

4.7 Shrnutí analytické části

V této kapitole byl analyzován současný stav Zlínského kraje, podmínky podnikání pro podnikatele, okolní vlivy působící na jejich činnost. Byly použity metody PEST analýza, která zkoumala politicko-legislativní faktory, ekonomické, sociokulturní a technologické faktory působící na podnikatele Zlínského kraje. Dále byla sestavena SWOT analýza, jíž cílem bylo zjistit silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení Zlínského kraje a tím upozornit podnikatele na jejich příležitosti v podnikání, případně varovat se některých ohrožení. Bylo zjištěno, že nejvíce disponuje kraj slabými stránkami. Tedy pro podnikatele, je těžké v této oblasti působit a udržet se na trhu, což je možná jeden z důvodů, proč podnikatelé podpor pro podnikání nevyužívají. Minimální čerpání finančních prostředků podnikatelských subjektů Zlínského kraje, bylo zjištěno dotazníkovým šetřením a následnou verifikací hypotéz. Podnikatelé nejenže tyto možnosti nevyužívají, ale především nemají o nich dostatečné informace. Následně byl párovým srovnáváním zjištěn okres, který se podpory podnikání „účastní“ nejvíce. Byl to okres Zlín, který se umístil jako nejlepší z informovaných a čerpajících okresů podpory podnikání. Těmito metodami měl být zjištěn stav znalostí a zkušeností podnikatelů s podporou podnikání ve Zlínském kraji. Podpora podnikání

podnikatelů ve Zlínském kraji není prioritou při jejich činnosti. Znalosti ohledně podpor nejsou nijak dostatečné, a co se týká zkušeností, jsou minimální. Podnikatelé nejenže jsou málo informovaní, ale vůbec se o tyto možnosti nezajímají a někteří je dokonce i ignorují. To souvisí také s přílišnou délkou administrativních „povinností“ v rámci celého projektu. Je však velkou škodou, že tento kapitál, který se jim nabízí, nevyužívají.

5 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

V této kapitole budou podnikatelům navrženy alternativy, které by jim pomohly s lepším využíváním podpor v podnikání. Dále budou uvedeny možné přínosy plynoucí z toho, že by podnikatelé více získávali a využívali různé formy podpory. Na druhé straně se podnikatelské subjekty ve Zlínském kraji setkávají s bariérami bránícími využívání podpor, i to je nastíněno v této kapitole.

5.1 Doporučení podnikatelům Zlínského kraje

Podnikatelé ze Zlínského kraje možnosti čerpat finanční prostředky z fondů EU nebo SR moc nevyužívají. Ve Zlínském kraji chybí dostatečná informovanost, týkající se podpor pro podnikání. Jejich neznalost je ve své podstatě ani nenutí žádné informace vyhledávat. Tento závažný problém, od kterého se odvíjí další neznalosti s tím související, je prioritou doporučení diplomové práce pro podnikatele. Podnikatelé by se měli v této oblasti více vzdělávat a rozvíjet tak své klíčové dovednosti.

Podnikatelé by se měli začít o podporu podnikání více zajímat, zajisté by to mnohým usnadnilo jejich finanční situaci, kdy získávání finančních zdrojů je především pro MSP důležitým rozjezdem v jejich dalším podnikání. Podnikatelé by měli začít navštěvovat různé besedy a semináře, workshopy, týkající se poskytovaných podpor. Jedná se např. o akce, které pořádá Obchodní a hospodářská komora ve Zlíně. Klíčovými aktivitami zlínské komory je především vzdělávací a poradenská činnost při čerpání evropských dotací. Doporučením je taktéž využívání pomoci ať už vládních či nevládních institucí, které se podporou pro podnikání zabývají.

Zlínský kraj má silný potenciál v budování inovačních center a technologických parků, zde je velká příležitost pro podnikatele. Ovšem hrozbou je neznalost těchto možností a šance nevyužívat oblast inovačního podnikání. Podnikatelé by tedy měli vytvářet prostor pro vývoj a zavádění nových technologií, aby uspěli na trhu. Měli by se více zabývat inovacemi, poté mohou plně počítat s podporou státu.

Mikropodniků je ve Zlínském kraji nespočetné množství. Aby těžkosti, které mnohdy vedou k zániku těchto podniků, byly lépe zvládnuty, mohlo by dojít ke spojení některých

mikropodniků. Tím by se mohly eliminovat některé bariéry, které by jim jinak bránily k získání podpory.

Dalším doporučením pro podnikatele je větší spolupráce s obcemi a městy. Spolupráce podnikatelů s městy a obcemi, kde působí, není nijak valná. Podnikatelé mohou při svých aktivitách napomáhat k reprezentaci města či obce a pomáhat tak k rozvoji kraje a svého podniku. Proto by bylo dobré zapojit se do aktivit pro města a obce. Může se jednat např. o různé charitativní akce, přednášky firem ve školách, pomoc mladým lidem z dané obce či města při hledání pracovního místa nebo získávání praxe.

Jak bylo z dotazníkového šetření zjištěno, pro firmy není zvykem využívat služeb poradenských firem. To by se mělo taktéž změnit. Tyto služby mohou změnit pohled podnikatele, který uvažuje o ukončení své podnikatelské činnosti, nebo se vyskytly problémy, se kterými si neví rady.

Dalším doporučením pro podnikatele je využití příhraničního regionu. Větší spolupráce a vývoz zboží na Slovensko by podnikatelům pomohl v konkurenčním boji mezi podnikateli Zlínského kraje. Toto doporučení by mohlo taktéž přispět ke snížení nezaměstnanosti v tomto kraji. Pokud by firmy dostávaly více zakázek ze zahraničí (Slovenské republiky), mohly by zaměstnávat více pracovníků. Export by mohl pomoci českému vývozu nebo alespoň vývozu zlínských firem, který značně poklesl. Zlínský kraj také spolupracuje se Samařskou oblastí Ruské federace. Zde je návrh využít této možnosti zvláště firmám stavebního průmyslu, které mají dobrou pověst především v uteplování budov.

Nedílnou součástí doporučení je také větší využívání operačních programů. Podnikatelům je navrženo využít především program START pro začínající podnikatele v rámci OPPI, pomůže jim zrealizovat podnikatelské záměry a vytvořit podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání. Dalšími navrženými operačními programy jsou programy v rámci OPPI, program Progres a program Záruka. Program Progres je vhodný především při zvýšení konkurenceschopnosti podniků zaváděním nových výrobních technologií. Program Záruka mohou využít firmy, které chtějí růst, ale nemohou ručit za bankovní úvěr. V rámci regionálních programů, které Zlínský kraj nabízí je podnikatelům

doporučeno využít především program Regionální úvěr, ze kterého mohou podnikatelé čerpat až 750 000,-.

Pokud by podnikatelé využili alespoň některé z těchto doporučení, mohou počítat s finanční pomocí od státu.

5.2 Efekty podpory podnikání Zlínského kraje

Efekty plynoucí z toho, že by podnikatelé více získávali a využívali možné formy podpor v podnikání, by napomohlo k rozvoji Zlínského kraje, který je pro investory značně neatraktivní. A to tím způsobem, že pokud by firmy měly více kapitálu, tím by jejich podnikatelská činnost mohla být daleko perspektivnější, a region by pak mohl být více produktivnější a atraktivnější.

Dalším efektem využívání podpor, který by pomohl Zlínskému kraji, je snížení nezaměstnanosti. Podnikatelé, kteří by měli více financí k rozjezdu své firmy či by získali podporu na jakýkoliv jiný účel, by mohli disponovat více přijatými zakázkami, tím by potřebovali více pracovních sil, což by mohlo vést ke snížení nezaměstnanosti zlínských občanů.

Nedílným přínosem využívání podpor je efekt pro samotné podnikatele Zlínského kraje. Každý podnikatel chce ve své činnosti dosáhnout co nejvíce a chce mít úspěch. Ne vždy je to nedostatek kapitálu, který jej srazí k zemi, ale ve většině případů, krachy firem končí právě z důvodů zadluženosti, nemožnosti splatit své závazky, atd. A právě toho se mohou podnikatelé vyvarovat využíváním finanční pomoci ze strany státu nebo EU a tím si zajistit stabilní, ne-li rostoucí místo na trhu.

5.3 Bariéry pro využívání podpory podnikání ve Zlínském kraji

Největší bariérou při získávání podpory, jak bylo už zmíněno, je samotná neinformovanost podnikatelů ohledně možností čerpat finanční prostředky. Podnikatelé jsou málo informovaní jak ze strany státu a institucí, zabývající se podporou, tak ze strany úřadů Zlínského kraje. Další překážkou pro podnikatele, kteří se rozhodli čerpat z fondů EU nebo SR a mají

s podporu alespoň minimální zkušenosti, je z jejich pohledu zdlouhavý proces vyřizování žádostí projektů.

Bariérou v nevyužívání podpor může být také špatná dopravní infrastruktura Zlínského kraje. Špatné okrajové umístění regionu je pro investory značně neatraktivní. Nejsou dokončeny důležité rychlostní komunikace, což brání regionu v rozvinutí pracovního trhu a následně podnikatelského sektoru. Podnikatelé v rámci špatné infrastruktury nemohou využít svůj potenciál a poté nemusejí splňovat podmínky, které jsou nutné k získání podpory.

Velkým problémem, který Zlínský kraj tíží je velká nezaměstnanost. Dochází ke snižování počtu malých a středních podniků, které by vytvořily a také udržely nová pracovní místa. Tím dochází k menšímu využívání podpor.

Určitým nedostatkem, který vidí podnikatelé Zlínského kraje, je preference velkých podniků před podniky malými. Malé podniky toto vnímají jako určité zklamání, a proto ani nemají chuť žádat a bojovat o určité finanční příspěvky.

5.4 Shrnutí kapitoly

V kapitole jsou podnikatelům navržena možná doporučení, která by jim napomohla více se zaměřit na podporu podnikání, kterou jak bylo verifikací hypotéz zjištěno - 75 % ji ještě nikdy nevyužilo. Jednalo se především o doporučení podnikatelům využít besed a seminářů, workshopů, které organizace zabývající se podporou pořádají. Podnikatelé by se tak více vzdělávali, informovali a orientovali v problematice podpory podnikání.

Situace ve Zlínském kraji je z hlediska informovanosti podpor podnikání špatná. Stát by zde měl více MSP pomáhat, věnovat jim více pozornosti a více je informovat.

Kapitola představuje možné přínosy vyplývající z využívání podpor pro podnikání. Jedná se především o rozvoj kraje, možné snížení nezaměstnanosti a také přínos pro samotné podnikatele zvýšením podílu na trhu.

Na druhé straně jsou v kapitole uvedeny bariéry bránící k čerpání podpor pro podnikání. Je to zvláště neinformovanost podnikatelů využít možnosti finanční podpory, špatná dopravní infrastruktura kraje a vysoká míra nezaměstnanosti.

6 ZÁVĚR

Každý podnik při své činnosti potřebuje pomoc, čím spíše potřebuje pomoc finanční. Podpory pro podnikatele, které mohou využívat, ať už na bázi komerční nebo zvýhodněné díky finančním injekcím ze státních prostředků či rozvojových fondů EU jsou dobrou příležitostí, jak tuto pomoc využít. Je však velkou škodou, že mnoho podnikatelů, mezi něž patří i podnikatelé ze Zlínského kraje, tuto příležitost nevyužívají. Právě podpora v podnikání by mohla pomoci mnoha podnikatelům odrazit se od pomyslného dna jejich činnosti.

Diplomová práce byla zaměřena na podporu podnikání ve vybraném podnikatelském prostředí. Podnikatelským prostředím byl vybrán Zlínský kraj.

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit znalosti a zkušenosti podnikatelských subjektů s využíváním podpor pro podnikání ve Zlínském kraji. Cíl se podařilo naplnit. Podnikatelé ve Zlínském kraji mají velmi malé znalosti a minimální zkušenosti s čerpáním finančních prostředků z fondů EU nebo SR. Je to dáno především velmi malou informovaností podnikatelských subjektů.

Pro stanovený cíl byly použity metody PEST analýza, která zkoumala politicko-legislativní faktory, ekonomické, sociokulturní a technologické faktory působící na podnikatele Zlínského kraje. Dále byla sestavena SWOT analýza spolu s bodovou stupnicí, která ukázala, že nejvíce disponuje kraj slabými stránkami. Minimální čerpání finančních prostředků podnikatelských subjektů Zlínského kraje bylo zjištěno dotazníkovým šetřením a následnou verifikací hypotéz. Následně byl párovým srovnáváním zjištěn okres, který se podpory podnikání „účastní“ nejvíce. Byl to okres Zlín, který se umístil jako nejlepší z informovaných a čerpajících okresů podpory podnikání.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. První – úvodní kapitola představuje hrubý nástin práce a cíl práce. Druhá kapitola představuje teoreticko – metodická východiska, tedy teoretické poznatky týkající se podpory podnikání. Jednotlivé programy vyhlášené v rámci programovacího období na rok 2007 – 2013. Metodická východiska pak představují teoretický přehled metod, které jsou dále použity v analytické části, ke zjištění stanoveného cíle. Charakteristika vybraného podnikatelského prostředí – tedy Zlínského kraje, je pak

prezentována ve třetí kapitole diplomové práce. Ve čtvrté, analytické části, jsou zpracovány jednotlivé analýzy Zlínského kraje a metody ke zjištění stanoveného cíle. Jsou použity metody PEST analýza a SWOT analýza, které slouží ke zjištění údajů potřebných pro další využití práce. Dále je použita metoda dotazníkového šetření mezi podnikateli, bodová stupnice, verifikace stanovených hypotéz a párové srovnávání jednotlivých okresů Zlínského kraje. Pátá kapitola představuje návrhy a doporučení, především se jedná o návrhy a doporučení pro podnikatele Zlínského kraje, efekty a bariéry podpory podnikání. Šestá, závěrečná kapitola, je věnována celkovému shrnutí diplomové práce.

Mezi doporučení pro podnikatele působící ve Zlínském kraji, která by podnikatelům pomohla k větší informovanosti, znalostem a k většímu využívání podpor, bylo navrženo především zúčastňování se besed, seminářů a workshopů, týkající se podpory podnikání, spolupráce s obcemi a městy, ve kterých působí, využívání poradenských služeb a samozřejmě následné čerpání programů v rámci OPPI, především program START, Progres a Záruka. V rámci regionálních programů je vhodné využít především program Regionální úvěr. Zlínský kraj je dozajista bohatý na inovační centra a vědecko-technické parky. Zde mají podnikatelé motivaci zapojit se do spolupráce s ostatními podniky.

POUŽITÁ LITERATURA

a) knižní publikace

- [1] BRIDGE, S.; O'NEILL, K.; CROMIE, S. *Understanding enterprise, entrepreneurship and small business*. 2nd ed. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003. 520 s. ISBN 0-333-98465-X.
- [2] DEDOUCHOVÁ, M. *Strategie podniku*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001. 256 s. ISBN 80-71-79-603-4.
- [3] FORET, M; STÁVKOVÁ, J. *Marketingový výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 159 s. ISBN 80-247-0385-8.
- [4] FOTR, J.; DĚDINA, J. *Manažerské rozhodování*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997. 206 s. ISBN 80-901991-7-8.
- [5] FOTR, J.; ŠVECOVÁ, L.; DĚDINA, J.; HRŮZOVÁ, H.; RICHTER, J. *Manažerské rozhodování*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 409 s. ISBN 80-86929- 15-9.
- [6] HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 200 s. ISBN 80-247-0447-1.
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, A. *Ročenka konkurenceschopnosti České republiky 2006 – 2007*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 557 s. ISBN 978-80-86131-77-1.
- [8] KAŠÍK, J.; MICHALKO, M. a kol. *Podniková diagnostika*. 1. vyd. Ostrava: Tandem, 1998. 343 s. ISBN 80-902167-4-9.
- [9] LUDVÍK, L. *Rozvoj mikroregionálního podnikatelského prostředí*. 1. vyd. Jilešovice: MAJ, 2000. 124 s. ISBN 80-86458-03-2.
- [10] LUDVÍK, L. *Regionální aspekty podnikání*. 1. vyd. Ostrava: VŠ podnikání, 2005. 80 s. ISBN 80-86764-36-2.

- [11] MALACH, A. a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [12] MATĚJKOVÁ, J. *Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 60 s. ISBN 80-85865-60-2.
- [13] NOVÝ, I.; SURYNER, A. a kol. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 288 s. ISBN 80-247-1705-0.
- [14] PROCHOVNÍK, Š. *Metody a techniky sociologického výzkumu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB, 1991. 100 s. ISBN 80-7078-094-0.
- [15] SEDLÁČKOVÁ, H.; BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.
- [16] STAŇKOVÁ, A. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.
- [17] SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.
- [18] ŠULEŘ, O. *Manažerské techniky*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1995. 225 s. ISBN 80-85839-06-7.
- [19] TOMEK, G.; VÁVROVÁ, V. *Jak zvýšit konkurenční schopnost firmy*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 204 s. ISBN 978-80-7400-098-0.
- [20] VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
- [21] VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské Unie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.

[22] VODÁČEK, L.; VODÁČKOVÁ, O. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 192 s. ISBN 80-7261-099-6.

[23] VOJÍK, V. *Vybrané kapitoly z managementu malých a středních podniků I*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 298 s. ISBN 978-80-245-1248-8.

[24] WOKOUN, R.; ČERVENÝ, M. a kol. *Ekonomika času a prostoru*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. 189 s. ISBN 978-80-7201-698-3.

b) elektronické zdroje

[25] *Dokumenty Ministerstva průmyslu a obchodu* [online]. 2005, [cit. 2010-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument31893.html>>.

[26] *Dokumenty Ministerstva průmyslu a obchodu* [online]. 2005, [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument56842.html>>.

[27] *Dopravní infrastruktura regionu* [online]. 2006, březen [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.oknodokraje.cz/article/1952.dopravni-infrastruktura-regionu/>>.

[28] *Dotace* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.eagri.cz/public/eagri/dotace/>>.

[29] *Integrovaný operační program* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/iop/1001607/>>.

[30] *Interact* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/interact-ii/1001573/42454/>>.

[31] *Národní asociace pro podnikání* [online]. 2010, [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.narp.cz/index.php/projekty.html>>.

[32] *Operační program Doprava* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-doprava/1001608/>>.

[33] *Operační program Lidské a zdroje* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-lzz/1001610/>>.

[34] *Operační program Mezinárodní spolupráce* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/op-meziregionalni-spoluprace/1001573/42553/>>.

[35] *Operační program Praha – Adaptabilita* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-praha-adaptabilita/1001750/>>.

[36] *Operační program Výzkum a vývoj* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-vavpi/1001612/>>.

[37] *Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost/1001611/>>.

[38] *Operační program Životní prostředí* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/opzp/1001609/>>.

[39] *Poradenské služby* [online]. 2010, [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/poradenske-sluzby>>.

[40] *Programy podpory podnikání* [online]. 2005, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument12175.html>>.

[41] *Programy podpory podnikání v letech 2007 – 2013* [online]. 2008, [cit. 2010-01-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.ipodnikatel.cz/programy-podpory-podnikani-v-letech-2007-2013.html>>.

[42] *Program ZÁRUKA* [online]. 2010, [cit. 2010-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podniky-2007/program-zaruka-zaruky-za-uvery-pro-msp/1001665/54078/>>.

[43] *Projekt Krizi navzdory* [online]. 2009, [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.komora.cz/sluzby-a-produkty/projekty-5/projekt-krizi-navzdory/informace-o-projektu/>>.

[44] *Regionální operační program* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/rop/1001614/>>.

[45] *Regionální podpůrný fond* [online]. 2010, [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.rpz-zlin.cz/programy.html>>.

[46] *Regionální podpůrný zdroj* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.rpz-zlin.cz/>>.

[47] *START* [online]. 2009, [cit. 2010-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.komora.cz/Files/Soubory/START.pdf>>.

[48] *Symboly Zlínského kraje* [online]. 2010, [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=57594&nid=6256&doctype=ART>>.

[49] *TIP* [online]. 2010, [cit. 2010-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vyzkum-a-vyvoj-2007/resortni-program-vyzkumu-a-vyvoje-tip/1001666/51023/>>.

[50] *Vsetín* [online]. 2009, [cit. 2010-02-09]. Dostupný z WWW: <http://www.trasovnik.cz/k_zlin/vsetin/vsetin.asp>.

[51] ZÁKUTNÝ, P. *Symboly Zlínského kraje* [online]. 2010, [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.krzlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=1&nid=3581&doctype=ART&docid=27947>>.

[52] *Zákon o podpoře malého a středního podnikání* [online]. 2010, [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-47-2002-sb-o-podpore-maleho-a-stredniho-podnikani-a-o-zmene-zakona-c-2-1969-sb-o-zrizeni/cast-prvni/>>.

[53] *Zdroje financování z EU 2007-2013* [online]. 2010, [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW:<<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/1001573/>>.

[54] *Získání podpory* [online]. 2010, [cit. 2010-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/postup-ziskani-podpory>>.

[55] *Zlínský kraj* [online]. 2010, [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlinskykraj.net/cleneni.php>>.

[56] [online]. 2010, [cit. 2010-02-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.aerv.cz/?sekce=podnikatelsky-inkubator&text=podnikatelsky-inkubator-vsetin>>.

[57] [online]. 2010, [cit. 2010-02-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/konkurenceschopnost>>.

[58] [online]. 2010, [cit. 2010-02-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/krajenejnovejsi/xz>>.

[59] [online]. 2009, [cit. 2010-02-26]. Dostupný z WWW: <http://www.inovace-zlinskykraj.cz/fideadmin/.../SWOT_anal_za_final.doc>.

[60] [online]. 2008, [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.nedasov.cz/products/rada-zlinskeho-kraje-schvalila-rekonstrukci-silnice-mezi-brumovem-bylnici-a-obci-cerveny-kamen-pres-nasi-obec/>>.

[61] [online]. 2010, [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/podnikatele_v_cr_a_ve_zlinskem_kraji>.

[62] [online]. 2010, [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.rsd.cz/Stavime-pro-vas/Dalnice-aktualne>>.

SEZNAM ZKRATEK

AIP – Asociace inovačního podnikání
AK – Agrární komora
APP – Asociace pro poradenství v podnikání
apod. – a podobně
atd. – a tak dále
BIC – Podnikatelské inovační centrum
č. - číslo
CEBRE – Centrum pro evropskou integraci
ČEB – Česká exportní banka
ČMZRB – Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR – Česká republika
EHP – Evropský hospodářský prostor
ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF – Evropský sociální fond
EU – Evropská unie
HK – Hospodářská komora
IOP – Integrovaný operační program
MMP – Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP – Malý a střední podnikatelé
např. - například
OP - Operační programy
OPD – Operační program Doprava
OPPI – Operační program Podnikání a inovace
OPLZZ – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPVK – Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OPV a Vpl – Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OPŽP – Operační program Životní prostředí
PP – Podpora podnikání
ROP – Regionální operační programy

RPIC – Regionální poradenská a informační centra

RP7 – 7. rámcový program

SR – Státní rozpočet

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);

- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Tři prioritní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Příloha č. 2 – Charakteristika fondů hospodářské a sociální soudržnosti EU

Příloha č. 3 – Charakteristika 7. rámcového programu

Příloha č. 4 – Prioritní osy OPPI

Příloha č. 5 – Prioritní osy OPŽP

Příloha č. 6 – Prioritní osy OPVK

Příloha č. 7 – Prioritní osy OPV a Vpl

Příloha č. 8 – Prioritní osy OPD

Příloha č. 9 – Prioritní osy OPLZZ

Příloha č. 10 – Prioritní osy OPIOP

Příloha č. 11 – Programy podpory podnikání poskytované ze státních prostředků

Příloha č. 12 – Průvodní dopis s dotazníkem

Příloha č. 13 – Výsledky dotazníkového šetření podle okresů

Příloha č. 14 – Párové srovnávání okresů

Příloha č. 1 - Tři prioritní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je zaměřena na následující tři prioritní cíle:

Cíl Konvergence

Tento cíl financují Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti. Zaměřuje se na rychlejší hospodářskou konvergenci nejméně rozvinutých zemí a regionů EU. Především se snaží o rostoucí zaměstnanost díky investicím do materiálních a lidských zdrojů, podporuje výzkum, vývoj, inovace a rozvoj znalostní ekonomiky, zaměřuje se na ochranu životního prostředí a efektivitu státní administrativy. Konvergence je důležitá hlavně v členských zemích, které přistoupily k EU v květnu 2004 a které čelí v rámci EU rozdílům ve vývoji. Pokud jde o Českou republiku, týká se v letech 2004 – 2013 celého území České republiky vyjma hlavního města Prahy.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl financují Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Zde se řadí regiony EU, které nespadají pod výše uvedený cíl Konvergence. Financovány jsou například projekty na území hlavního města Prahy. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost podporuje především hospodářské a společenské změny, podporuje inovace, společnost založenou na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí a prevence rizik. Podpora směřuje také na rozvoj pracovních příležitostí a na sociální začleňování občanů.

Cíl Evropská územní spolupráce

Cíl financuje Evropský fond regionálního rozvoje. Je zaměřen na spolupráci: příhraničních regionů NUTS III realizovanou prostřednictvím společných programů, spolupráci na nadnárodní úrovni a mezinárodní spolupráci ve formě vytváření sítí pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci celé Evropské unie. Cíl Evropská územní spolupráce má přispět k vyváženému, harmonickému a trvale udržitelnému rozvoji evropského území. [20]

Příloha č. 2 - Charakteristika fondů hospodářské a sociální soudržnosti EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie je v letech 2007 – 2013 realizována finančními prostředky tří fondů. Jde o Fond soudržnosti a dva strukturální fondy, k nimž patří Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond.

Fond soudržnosti

Označovaný také jako **Kohezní fond**, vznikl v roce 1993. V programovacím období 2007 – 2013 poskytuje finanční prostředky těm členským zemím, jejich HDP na obyvatele (měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů Společenství) nedosahuje 90 % průměrné úrovně HDP zemí EU. Fondu soudržnosti se snaží pomáhat především hospodářská a sociální soudržnost Společenství v zájmu podpory udržitelného rozvoje. Pomoc z fondu se poskytuje především na oblasti: transevropských dopravních sítí, zejména prioritní projekty společného zájmu a na životní prostředí v rámci priorit stanovených pro politiku Společenství na ochranu životního prostředí.

Evropský fond pro regionální rozvoj (dále jen ERDF)

Fond má pomáhat odstraňovat zásadní regionální rozdíly v rámci Společenství. Snaží se snižovat rozdíly mezi úrovní rozvoje regionů a mírou zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů včetně venkovských a městských oblastí, upadajících průmyslových oblastí, oblastí s geografickým nebo přírodním znevýhodněním. ERDF financuje:

- produktivní investice, které přispívají k tvorbě a ochraně udržitelných a pracovních míst,
- investice do infrastruktury,
- rozvoj vnitřního potenciálu opatřeními, která podporují regionální a místní rozvoj.

Evropský sociální fond (dále jen ESF)

Přispívá k posílení hospodářské a sociální soudržnosti Společenství, zvyšuje zaměstnanost a počet pracovních příležitostí. Podporuje přístup znevýhodněných osob k zaměstnání, snižuje rozdíly v zaměstnanosti na celostátní, regionální a místní úrovni. [20]

Příloha č. 3 - Charakteristika 7. rámcového programu

7. rámcový program (dále jen RP7) je základním nástrojem EU pro financování výzkumu v Evropě na období 2007 – 2013. Navazuje na 6. rámcový program, jehož realizace probíhala v letech 2002 – 2006. RP7 si ponechává určité důležité prvky dřívějších rámcových programů. RP7 zdůrazňuje sdružování evropských partnerů, příhraniční spolupráci, otevřenou koordinaci a vynikající kvalitu výzkumu. Rozpočet RP7 dosahuje 53,2 miliard EUR, což je dosud největší množství peněz, jaké kdy bylo na takovéto programy vyčleněno.

Sedmého rámcového programu se mohou účastnit vysoké školy, nadnárodní společnosti, výzkumná střediska, veřejná správa, malé a střední firmy, a dokonce i jednotlivci z celého světa. Konkrétní účastnická pravidla jsou vždy uplatňována v závislosti na dané výzkumné iniciativě.

Priority 7. rámcového programu jsou obsaženy v několika účelových programech:

Program Spolupráce

Základem RP7 je program Spolupráce, který podporuje výzkum založený na spolupráci partnerských zemí a na spolupráci v Evropě. Zaměřuje se na klíčové tematické oblasti, především zdraví, potraviny, zemědělství a rybářství a biotechnologie, informační a komunikační technologie, nanověda, nanotechnologie, materiály a nové výrobní technologie, energetika, životní prostředí (včetně klimatických změn), doprava (včetně letecké), společenskoekonomické vědy a humanitární obory, vesmír a bezpečnost.

Součástí programu jsou také nové Společenské technologické iniciativy, což jsou průmyslově orientované, rozsáhlé akce s vícenásobným financováním, které jsou v určitých případech podporovány kombinováním finančních zdrojů jak z veřejného, tak i soukromého sektoru.

Program Myšlenky

Program Myšlenky je prvním rámcovým programem EU pro výzkum, který nezávisle na tematických prioritách, financuje čistě badatelský výzkum v oblasti vědy a technologií. Program je také uznáním hodnoty, jakou pro ekonomiku a blaho společnosti základní výzkum

představuje. Jedná se o program flexibilní. Výzkumné projekty jsou totiž odborně posuzovány výhradně na základě jejich významnosti. Program řídí Evropská rada pro výzkum, která je tvořena z Vědecké rady a implementační agentury. Zkoumat lze jakékoli oblasti vědy nebo technologie, včetně aplikované techniky, společensko-ekonomických věd a humanitních oborů. Důraz se klade zejména na vznikající a rychle se rozvíjející obory překračující hranice současných znalostí a na výzkum přesahující různé vědní obory. Na rozdíl od programu Spolupráce zde neexistuje žádný závazek příhraničního partnerství.

Program Lidé

Program Lidé podporuje mobilitu významných pracovníků a rozvoj jejich kariéry, a to jak pro občany zemí EU, tak i pro pracovníky z jiných států. Snaží se pomáhat pracovníkům prostřednictvím stipendií. Program je realizován prostřednictvím tzv. akcí „Marie Curie“, které jsou určeny k tomu, aby napomáhaly vědeckým pracovníkům budovat a rozšiřovat své znalosti, dovednosti a schopnosti po celou dobu své kariéry. Je zaměřen na aktivity, jako např. počáteční vzdělávání, podpora celoživotního vzdělávání a rozvoj prostřednictvím nadnárodních evropských společenství.

Program Kapacity

Program Kapacity se snaží posilovat a optimalizovat znalostní kapacity, které Evropa potřebuje k tomu, aby se stala prosperující ekonomikou založenou na znalostech. Tento program zahrnuje šest specifických oblastí znalostí, mezi něž patří Výzkumná infrastruktura, Výzkum ve prospěch malých a středních firem, Znalostní regiony, Výzkumný potenciál, Věda ve společnosti a Mezinárodní spolupráce.

Program Jaderný výzkum

Program Jaderný výzkum se skládá ze dvou oblastí – první oblast je zaměřena na jadernou fúzi a mezinárodní výzkumné zařízení ITER, které bude realizováno v Evropě. Cílem této oblasti je rozvíjet základnu znalostí a jaderné fúzi a realizovat experimentální reaktor ITER. Projekt ITER má být největším výzkumným programem na Zemi. Druhá oblast programu se zabývá jadernou bezpečností, odpadovým hospodářstvím pro zařízení, kde probíhá štěpení jádra, a radiační ochrana. Mezi aktivity – společného výzkumného střediska v této oblasti

patří rozvoj evropského pohledu na hospodaření a likvidaci radioaktivního odpadu udržování bezpečného provozu jaderných zařízení. [20]

Příloha č. 4 - Prioritní osy OPPI

Prioritní osa 1 - Vznik firem

Cílem je zvyšovat motivaci k zahájení podnikání s využitím nových finančních nástrojů.

1.1 Podpora začínajícím podnikatelům, nebo těm, kteří vstupují do podnikání po delším časovém odstupu. Podpora bude poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem. Je určena drobným podnikatelům.

1.2 Využití nových finančních nástrojů – v rámci této podpory se předpokládá podpora investic pro rozvoj MSP pomocí rizikového kapitálu. Bude zahrnovat např. fondy mikropůjček. Tato oblast podpory bude mít úzkou vazbu zejména k prioritám osy 4 zaměřené na podporu inovací.

Prioritní osa 2 – Rozvoj firem

Zaměřuje se na zvýšení konkurenceschopnosti podniků zaváděním nových technologií.

2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků. Podpora bude poskytována ve formě bezúročných a podřízených úvěrů a záruk. Příjemcem budou MSP a rovněž to mohou být územně samosprávné celky a jimi zřízené organizace.

2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb. Jedná se o poskytnutí dotací pro malé a střední podniky. V případě podpory rozvoje strategických služeb a informačních center mohou získat podporu i velké podniky, za podmínky, že se nejedná o nadnárodní společnosti nebo jejich součástí s počtem zaměstnanců do 1 250.

Prioritní osa 3 – Efektivní energie

Třetí prioritní osa se snaží snižovat energetickou náročnost výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podporuje začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhových zdrojů energie.

3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie. Podpora bude poskytována formou dotací nebo podřízených úvěrů s finančním příspěvkem. Příjemcem podpory mohou být jak podnikatelské subjekty MSP, tak i v odůvodněných případech velké podniky (viz bod 2.2), územní správní celky a jimi zřizované nebo zakládané organizace.

Prioritní osa 4 – Inovace

Tato prioritní osa se snaží posílit inovační aktivity podniků, jak u produktů a služeb, tak zavádění inovací týkajících se oblastí marketingu a vlastního výzkumu.

4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků. Inovační výkonnost české ekonomiky je velmi nízká a podíl domácích firem ještě nižší. Proto cílem této oblasti je podporovat jak malé, tak i velké podniky. Příjemci podpory v případě patentových aktivit mohou být i veřejné výzkumné instituce, vysoké školy a fyzické osoby. Podpora bude poskytována formou dotací.

4.2 Kapacity pro průmyslový rozvoj. Tato podpora směřuje ke zvýšení počtu podnikatelských subjektů, které provádějí vlastní výzkum a vývoj a vytvářejí tak nová kvalifikovaná pracovní místa. Příjemci budou opět MSP i velké podniky a podpora bude poskytována formou dotace.

Prioritní osa 5 – Prostředí pro podnikatele a inovace

Tato prioritní osa je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele. Jejím cílem je rozvoj spolupráce ze sektoru průmyslu s vědecko-výzkumnými institucemi jak doma, tak i v zahraničí. Zejména bude podporována identifikace a vytváření klastrů a technologických platforem.

5.1 Platformy spolupráce. Zde budou podporována např. regionální odvětvová seskupení podnikatelských subjektů – klastry, dále seskupení subjektů podle kritéria výzkumu zaměřeného na špičkové technologie. To znamená další podporu rozvoje podnikatelských inkubátorů a podnikatelských center. Podpora bude poskytována formou dotací. Příjemcem podpory budou podnikatelské subjekty MSP a velké podniky, sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení, územní samosprávné celky, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, neziskové organizace, obecně prospěšné společnosti a agentura CzechInvest.

5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů. Zaměřuje se na zlepšení podmínek pro vzdělání a rozvoj klíčových dovedností podnikatelů. Značná část této podpory může být využita pro zvýšení jazykových znalostí a znalostí informačních technologií. Podpora bude rovněž určena na pořízení a rekonstrukci školicích zařízení včetně jejich vybavení pomůckami a vyučovacími programy. Podpora bude vyplácena formou dotací.

5.3 Infrastruktura pro podnikání. Cílem je zkvalitnění infrastruktury pro podnikání ve formě podpory rozvoje nemovitostí zahrnující zejména výstavbu a další rozvoj existujících průmyslových parků, výstavbu univerzálních nájemních hal při prioritním využití pozemků a objektů typu brownfield. Je rovněž určena na podporu vytváření znalostní informační báze pro rozvoj regionální podnikatelské infrastruktury a na podporu rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí, a to formou školení odborníků včetně vytváření podpůrných informačních systémů. Podpora bude poskytnuta formou dotací.

Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání

Je zaměřena na zkvalitnění služeb pro podnikatele, vyhledává nové obchodní příležitosti, zaměřuje se na posilování pozic českých podniků v mezinárodním obchodu a zakládání poboček v jiných zemích. Cílem je usnadnit marketingové aktivity při překonávání bariér vstupu na zahraniční trhy. Koordinačním subjektem této podpory bude agentura CzechInvest.

6.1 Podpora poradenských služeb. Týká se zejména tvorby a rozvoje národních registrů poradců, regionálních poradenských sítí, zavádění best practices do rozvoje poradenství v oblasti ekologických technologií a environmentálních systémů řízení. Podpora bude poskytována formou dotací. Příjemci budou MSP a CzechInvest.

6.2 Podpora marketingových služeb. MSP nemají moc propracovaný marketing, proto se bude jednat zejména o pomoc při vypracování strategií vstupu na zahraniční trhy a snížení s tímto vstupem souvisejících nákladů. Podpora bude prováděna formou dotací pro podnikatelské subjekty MSP, v případě společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách výjimečně i pro velké podniky do 1 250 zaměstnanců, budou-li doplňovat většinovou účast MSP na společné akci.

Prioritní osa 7 – Technická pomoc

Tato priorita zabezpečuje aktivity, které jsou zaměřené na přípravu, řízení, implementaci, monitorování, hodnocení, publicitu a kontrolu celého OPPI. Příjemci podpory jsou řídicí orgán OPPI – MPO ČR, agentury CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická agentura.

7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI. Podpora směřuje na krytí výdajů spojených s implantací a hodnocením OP – náklady spojené se zasedáním hodnotitelských komisí a Monitorovacího výboru operačního programu, náklady na zpracování dat a auditu kontroly.

7.2 Ostatní technická pomoc. Slouží k uhrazení nákladů na vyžadované dodateční externí studie, analýzy, semináře, workshopy a informativní akce. [16]

Příloha č. 5 - Prioritní osy OPŽP

Prioritní osa 1 – Zlepšování infrastruktury a snižování rizika povodní

Zde patří např. výstavba, rekonstrukce či intenzifikace čistíren odpadních vod a stokových systémů, úpraven vody, rozvodních sítí pitné vody, budování systémů komplexního sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství povrchových podzemních vod, výstavba polderů, úpravy koryt řek apod.

Prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Jedná se především o pořízení spalovacích zdrojů pro snížení spotřeby a omezení emisí, pořízení spalovacích zařízení se značkou ekologicky šetrný výrobek, výsadba a regenerace izolační zeleně oddělující obytnou zástavbu od průmyslových staveb či komerčních areálů nebo frekventovaných dopravních koridorů, opatření na zdrojích vedoucích k odstranění či snížení emisí těkavých organických látek do ovzduší formou přechodu na vodou ředitelné barvy, instalace katalytických či termooxidačních jednotek apod.

Prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie

Do této prioritní osy můžeme zařadit instalace větrných elektráren, aplikace technologií na využití odpadního tepla, zateplovací systémy budov, výstavba a rekonstrukce centrálních a blokových kotelen, kotle na biomasu, tepelná čerpadla, apod.

Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Tato priorita zabezpečuje budování systémů odděleného sběru odpadů, budování zařízení na využívání odpadů, zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů, rekultivace starých skládek, sanace vážně kontaminovaných lokalit.

Prioritní osa 5 – Omezení průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik

Jedná se např. o zpřístupňování informací o životním prostředí uživatelům Internetu, infrastruktura pro program REACH, budování infrastruktury pro institucionální zázemí výzkumu BAT (nejlepších dostupných technik).

Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny

Je zaměřena např. na opatření k uchování a zvyšování početnosti druhů, obnova a výstavba návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných územích, ptačích oblastech, evropsky významných lokalitách, přírodních parcích a geoparcích, opatření spojená s implementací soustavy Natura 2000.

Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Zde můžeme zařadit např: nákup, rekonstrukce, výstavba a technické vybavení objektů za účelem vzniku nových center a poraden, tvorba environmentálních osvětových, informačních a odborných materiálů a vzdělávacích a metodických pomůcek apod.

Prioritní osa 8 – Technická pomoc

Jedná se o financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OPŽP, výběr projektů. [38]

Příloha č. 6 - Prioritní osy OPVK

Prioritní osa 1 – Počáteční vzdělávání

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání
- 1.2 Rovné příležitosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Prioritní osa 2 – Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj

- 2.1 Systémový rámec terciálního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji
- 2.2 Podpora vyššího odborného vzdělávání
- 2.3 Podpora vysokoškolského vzdělávání
- 2.4 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
- 2.5 Partnerství a sítě

Prioritní osa 3 – Další vzdělávání

- 3.1 Systémový rámec dalšího vzdělávání
- 3.2 Individuální další vzdělávání
- 3.3 Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Prioritní osa 4 – Technická pomoc [37]

Příloha č. 7 - Prioritní osy OPV a Vpl

Prioritní osa 1 - Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje

Zde patří např. obnova a budování výzkumných a vývojových laboratoří, nových ústavů či institucí, center excelence včetně výstavby nových objektů a jejich vybavení moderní přístrojovou technikou apod.

Prioritní osa 2 - Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji

Jedná se o obnovu a budování výzkumných a vývojových laboratoří, nových ústavů či institucí a jejich vybavení příslušnou moderní přístrojovou technikou v souvislosti s budoucím vývojem nových technologií, vybudování, rekonstrukce a rozšíření kapacit výzkumu a vývoje ve veřejném sektoru, který povede k ochraně duševního vlastnictví a dlouhodobě na jeho využití, podpora aktivit zabezpečujících výběr a poskytování selektivních informací včetně navazujícího poradenství k vhodnému využívání takto poskytovaných informací apod.

Prioritní osa 3 – Posilování kapacit vysokých škol pro terciální vzdělávání

Např. výstavba, rekonstrukce a rozšíření kapacit, využitelných pro terciární vzdělávání apod.

Prioritní osa 4 – Technická pomoc

Do této prioritní osy spadá financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OP VaVpI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. [36]

Příloha č. 8 - Prioritní osy OPD

Prioritní osa 1 – Modernizace železniční sítě TEN-T

Do první prioritní osy řadíme např. modernizaci tranzitních koridorů a rozhodujících železničních uzlů na síti TEN-T, zajišťování interoperability implementací TSI a dálkového řízení provozu, včetně úprav vozidel, opatření k minimalizaci vlivů již dokončených staveb na životní prostředí a veřejné zdraví apod.

Prioritní osa 2 – Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T

Zde se jedná např. o výstavbu dalších úseků sítě TEN-T, modernizace a zkapacitnění již provozovaných úseků kategorie D, R a ostatních silnic I. tříd sítě TEN-T, koordinované řízení dopravního provozu, systémy zjišťující výskyt dopravní nehody apod., opatření k minimalizaci vlivů dokončených staveb na životní prostředí a veřejné zdraví typu budování protihlukových zdí a valů, výměny oken u obytných domů, výstavba mostů pro migraci živočichů apod.

Prioritní osa 3 - Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T

Např. modernizace důležitých železničních uzlů, rekonstrukce železničních tratí, vč. zajištění interoperability, postupná elektrizace dalších železničních tratí, opatření k minimalizaci vlivů již dokončených staveb na životní prostředí a veřejné zdraví apod.

Prioritní osa 4 - Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T

Např. modernizace a odstraňování závad na silnicích I. třídy, budování obchvatů a zklidňování dopravy v obydlené zástavbě, zabezpečení dostatečné kapacity silniční infrastruktury v příhraničních a citlivých oblastech, opatření k minimalizaci vlivů již dokončených staveb na životní prostředí a veřejné zdraví apod.

Prioritní osa 5 - Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze

Jedná se např. o vybudování systému řízení a regulace městského silničního provozu pro optimalizaci propustnosti uzlů na hlavní uliční síti města, výstavba nových úseků metra apod.

Prioritní osa 6 - Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy

Do této šesté prioritní osy patří např. zlepšení stavu infrastruktury vodní dopravy řešením problémů splavnosti na dopravně významných vnitrozemských vodních cestách, modernizace říčních plavidel, podpora nových multimodálních technologií překládky apod.

Prioritní osy 7 a 8 – Technická pomoc

Patří zde financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OPD, výběr projektů, monitoring projektů a programu, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. [32]

Příloha č. 9 - Prioritní osy OP LZZ

Prioritní osa 1 – Adaptabilita

Jedná se především o profesní vzdělávání podporované zaměstnavateli, tvorba nových vzdělávacích programů pro zaměstnance včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů, uplatňování pružných forem organizace práce apod.

Prioritní osa 2 – Aktivní politiky trhu práce

Patří zde např. rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, bilanční a pracovní diagnostika, podpora veřejně prospěšných prací a krátkodobých pracovních příležitostí, zajištění odborné praxe, podpora nových forem zaměstnání pro uplatnění žen a mladých lidí na trhu práce, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj speciálních doškolovacích programů pro pracovníky sítě bilančně diagnostických pracovišť pro potřeby služeb zaměstnanosti, tvorba, podpora institucionálního a metodického zázemí pro rozvoj systémů předvídání změn na trhu práce a zvládání postupných i náhlých změn v zaměstnanosti apod.

Prioritní osa 3 - Sociální integrace a rovné příležitosti

Poskytování sociálních služeb a podpora dalších nástrojů, které vedou k sociálnímu začleňování a k prevenci sociálního vyloučení, transformace pobytových zařízení pro cílové skupiny osob, zavádění procesu zvyšování kvality, kontroly a zajištění dostupnosti sociálních služeb, vzdělávací programy, kurzy, odborné vzdělávání pro sociálně vyloučené, poradenské programy k aktivizaci a motivaci sociálně vyloučených při hledávání zaměstnání, poradenství pro zaměstnavatele v oblasti netradičních zaměstnání pro ženy, nediskriminačního přístupu, zpřístupnění nabídky dalšího vzdělávání, rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pro ženy, rozvoj distančních forem vzdělávání apod.

Prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby

Zde patří např. zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, včetně vzdělávání zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků včetně zastupitelů územních samosprávných celků, metodiků a školitelů pro veřejnou správu, aplikace moderních metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti veřejné správy a veřejných služeb apod.

Prioritní osa 5 – Mezinárodní spolupráce

Zde můžeme zařadit např. výměnu zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy, vznik tematických sítí, zaměřených na řešení specifického problému apod.

Prioritní osa 6 – Technická pomoc

Platy pracovníků zapojených do řízení OP VaVpI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. [33]

Příloha č. 10 - Prioritní osy IOP

Prioritní osa 1 – Modernizace veřejné správy

Výstavba datových sítí pro potřeby služeb veřejné správy, elektronizace služeb veřejné správy, a to i v oblasti justice (e-justice), daňové správy (e-komunikace) nebo celní správy, kultury (e-kultura), vzdělávání (e-učení), zdravotnictví (e-zdraví), dopravy (e-doprava), zaměstnanosti, sociální péče, atd.

Prioritní osa 2 – Zavádění ICT v územní veřejné správě

Pořízení technologického řešení umožňující zvýšení využívání e-Governmentu v podmínkách územní veřejné správy, digitalizace vybraných datových zdrojů a zabezpečení jejich zpřístupňování všem oprávněným subjektům, zřizování tzv. kontaktních míst veřejné správy – zapojování regionálních a místních pracovišť k tzv. Czech Point, zapojování orgánů územní veřejné správy k systému sdílení dat, atp.

Prioritní osa 3 – Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb

Investiční podpora procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb a jiné typy sociálních služeb, investiční podpora služeb, které umožní návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti, modernizace přístrojového vybavení a zvýšení úrovně technického zázemí zdravotnických zařízení, rozvoj koordinovaného národního systému motivace obyvatel ke zdravému životnímu stylu, atd.

Prioritní osa 4 – Národní podpora cestovního ruchu

Zavedení národního informačního a rezervačního systému, zavádění a informační podpora národních a mezinárodních standardů ve službách cestovního ruchu (certifikace, metodika apod.

Prioritní osa 5 – Národní podpora zemního rozvoje

Budování a zefektivnění celostátně působících center identifikace, dokumentace, uchování, prezentace a využití nemovitého kulturního dědictví ČR.

Prioritní osa 6 – Technická pomoc

Platy pracovníků zapojených do řízení IOP, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod. [29]

Příloha č. 11 - Programy podpory podnikání poskytované ze státních prostředků

Program výzkumu a vývoje TIP

Program TIP je realizován MPO z prostředků státního rozpočtu, za účelem posílení produkce v ČR a následně i v EU. Získání podpory v tomto programu má pomoci výrobním organizacím zaujmout pozici, která by jim umožnila rychle reagovat na změny, spolupodílet se na nich, či je utvářet, a to především těm výrobním organizacím, které skýtají záruku dlouhodobého udržení se na českém trhu. Významně by měl být podpořen výzkum a vývoj pro malé a střední podniky.

Dotaci na podporu programového projektu výzkumu a vývoje může obdržet pouze ten uchazeč, který sám zajistí nejméně 50 % řešení projektu vlastními zaměstnanci – měřeno spotřebou té části uznaných nákladů na projekt, určených jako osobní náklady – nebo konsorcium uchazečů, jejichž podíl na řešení projektu je objemem srovnatelný, a to prostřednictvím jednoho ze zúčastněných uchazečů.

Program bude podporovat zpravidla menší projekty průmyslového výzkumu a vývoje z celého spektra výroby českého průmyslu. Předpokládají se projekty řešící výzkum a vývoj nových výrobků, zlepšených technologií a úsporných, vůči životnímu prostředí šetrných postupů, které přispějí ke zvýšení konkurenční schopnosti české ekonomiky a zprostředkovaně i vznik nových pracovních míst.

Každý podporovaný projekt musí vykázat alespoň jeden z níže uvedených druhů výsledků označených P, Z, nebo S.

Druh výsledku

P – patent nebo jiný výsledek chráněný podle zvláštních právních předpisů
Z – poloprovoz, ověřená technologie (uplatněná ve výrobě atd.), odrůda resp. plemeno
S – prototyp, uplatněná metodika, funkční vzorek, autorizovaný software výsledky aplikovaného výzkumu promítnuté do právních předpisů a norem, užitný vzor, specializované mapy s odborným obsahem. [49]

Program EDUCA

MPO s MPSV, ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, poskytuje dotace pro projekty zaměřené na profesní vzdělávání zaměstnanců podnikatelských subjektů v oblasti průmyslu v rámci OPLZZ.

Globální program EDUCA se snaží podporovat:

- další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli,
- aplikování všech firem vzdělávání zaměstnanců dle specifických potřeb zaměstnavatelů s důrazem na přípravu na konkrétní práci či pracovní pozici,
- tvorba podnikových vzdělávacích programů pro zaměstnance,
- příprava podnikových lektorů. [26]

Příloha č. 12 - Průvodní dopis s dotazníkem

Vážený respondente,

jsem studentka VŠB – TU Ostrava a zpracovávám diplomovou práci na téma „Podpora podnikání ve vybraném podnikatelském prostředí.“

Tímto bych Vás chtěla požádat o menší spolupráci – vyplnění dotazníku, který je uveden níže.

Mým cílem je zhodnotit znalosti a zkušenosti podnikatelských subjektů s využíváním podpor pro podnikání ve Zlínském kraji.

Dotazník je anonymní a bude použit pouze pro účely mé diplomové práce.

Dotazník se skládá z 18 krátkých otázek - jak otevřených, tak uzavřených - odpověď, která se Vám jeví jako nejvhodnější, prosím označte buď barevně, nebo písmenem „X“ za uvedenou variantu. Otevřené otázky, jsou pak ponechány Vašemu názoru.

Pokud se rozhodnete vyplnit tento dotazník, předem Vám děkuji za spolupráci.

Přeji hodně úspěchů ve Vašem podnikání.

S pozdravem

Jitka Kozubíková

Dotazník

1. *Ve kterém okrese Zlínského kraje podnikáte?*
 - a) Zlín
 - b) Vsetín
 - c) Uherské hradiště
 - d) Kroměříž
2. *V jaké právní formě podnikáte?*
 - a) Fyzická osoba
 - b) Právnická osoba - a. s.,
 - v. o. s.,
 - s. r. o.,
 - k. s.,
 - družstvo.
3. *Do jak velké organizace se Váš podnik řadí (z hlediska zaměstnanců)?*
 - a) Mikro firma – do 10 zaměstnanců
 - b) Malá firma – do 50 zaměstnanců
 - c) Střední firma – do 250 zaměstnanců
 - d) Firma s více jak 250 zaměstnanci
4. *V jakém odvětví Váš podnik působí?*
 - a) Služby
 - b) Průmysl
 - c) Stavebnictví
 - d) Obchod
 - e) Pohostinství
 - f) Doprava
 - g) Zemědělství
 - h) Jiné (pokud možno uveďte jaké)
5. *Zajímáte se, máte povědomí o podporách podnikání (PP), které jsou nabízeny prostřednictvím strukturálních fondů EU nebo prostřednictvím jednotlivých ministerstev?*
 - a) Ano, PP využíváme
 - b) Ano PP známe, ale nevyužíváme
 - c) Ne, o PP se nezajímáme.
 - d) Ne, o PP jsme nikdy neslyšeli (pokračujte otázkou č. 9)
6. *Které programy na podporu podnikání znáte?*
(stručná odpověď)

7. *Pokud PP využíváte, čerpáte spíše: (pokud PP nevyžíváte, pokračujte otázkou č. 9)*
- Komerční podpory – (nejsou dotovány ze SR - vedení účetnictví, informační, poradenské služby, konzultace,...)
 - Nekomerční podpory – (finanční příspěvky z EU nebo SR)
8. *Pokud PP využíváte, zaměřujete se na podpory vytvářející podmínky pro:*
- Zřízení nových pracovních míst
 - Rozšíření provozoven
 - Zahájení podnikání
 - Jiné (pokud možno uveďte jaké)
9. *Jaké instituce, poskytující podpory (příp. pomáhající v rozvoji podnikání) znáte?*
(stručná odpověď)
10. *Máte dostatečné informace o možnostech čerpat finanční prostředky ze SR nebo fondů EU?*
- Ne, dostatečné informace nemáme.
 - Ano, informace získáváme z: - portálu Ministerstva průmyslu a obchodu,
(příp. jiných ministerstev)
 - internetu,
 - z informačních nástěnek místních úřadů,
 - z médií,
 - jinde.
11. *Zajímáte se o nově vyhlášené programy, sleduje jednotlivé výzvy?*
- Ano, pravidelně
 - Ne, nezajímají nás
12. *Spolupracujete nebo hodláte v budoucnu využít služeb poradenských firem?*
- Ano, tyto služby využíváme
 - Ano, v budoucnu je hodláme využít
 - Ne, služby nevyžíváme
 - Ne, o těchto službách jsme nikdy neslyšeli
13. *Spolupracujete při své podnikatelské činnosti s městy a obcemi, ve kterých působíte?*
- Ano.
 - Ano, spolupráce je vynikající
 - Ne.
 - Ne, jejich spolupráce by se měla změnit především v
(doplňte)

14. Zajímá se Váš podnik o inovační činnost a možnosti vstupovat do inovačních center?

- a) Ano
- b) Ne

15. Znáte projekty (program Podpora, program Mikroúvěr a program Regionální úvěr), které jsou realizovány ve Zlínském kraji?

- a) Ano, tyto podpory využíváme
- b) Ano, o tyto podpory budeme teprve žádat
- c) Ne, neznáme

16. Jste názoru, že podpory, které mohou firmy ve Zlínském kraji využívat, jsou dostačující?

- a) Ano, jsou dostačující
- b) Ne, neodpovídají našemu podnikání

17. Jaký je Váš názor na podnikání ve Zlínském kraji?

18. Prostor pro Vaše vyjádření k podpoře pro malé a střední podniky ve Zlínském kraji.

Příloha č. 13 - Výsledky dotazníkového šetření podle okresů

Dílčí analýza jednotlivých okresů je uvedena následně. Z dotazníkového šetření, ve kterém bylo zastoupeno 45 % firem z okresu Zlín, 19 % z okresu Uherské Hradiště, 23 % z okresu Kroměříž a 13% firem z okresu Vsetín, byla vybrána data k analýze, která jsou uvedena níže, jedná se o znalost a informovanost podpor pro podnikání jednotlivých okresů, dále spolupráce s poradenskými firmami, zájem o inovační činnost a znalost projektů realizovaných ve Zlínském kraji.

Znalost podpory podnikání

Jak je z grafů patrné z hlediska využití podpor pro podnikání je na tom nejlépe okres Zlín, dále okres Uherské Hradiště, Kroměříž využívá podpor méně, Vsetín však PP nevyužívá vůbec. Celkově lze konstatovat, že většina podnikatelů z jednotlivých okresů, se o PP nezajímají.

Znalost PP ve Zlíně

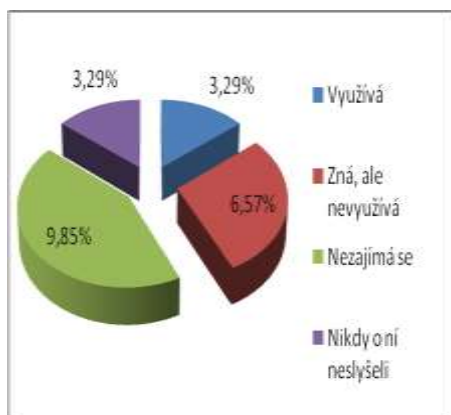


Znalost PP v Uherském Hradišti



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Znalost PP v Kroměříži



Znalost PP ve Vsetíně

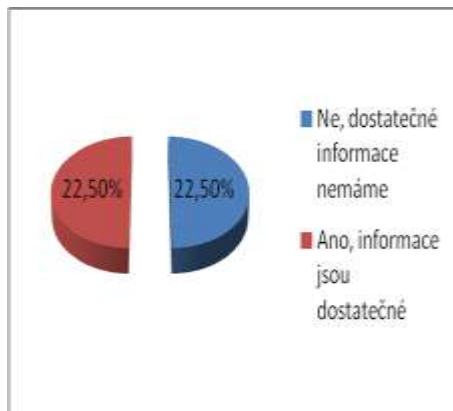


Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

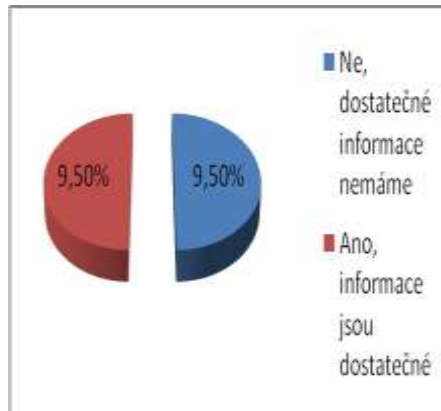
Informovanost v jednotlivých okresech

Podnikatelské subjekty Zlína a Uherského Hradiště mají vyvážený poměr odpovědí, kdy polovina respondentů odpověděla, že dostatečné informace nemá a druhá polovina uvedla, že dostatečné informace má. U města Kroměříž převažovaly odpovědi, týkající se nedostatečné informovanosti a všichni respondenti Vsetína, tedy 13 %, uvedli, že dostatečné informace nemají.

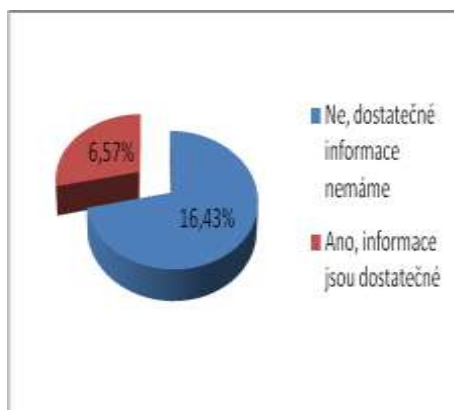
Informovanost ve Zlíně



Informovanost v Uherském Hradišti



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

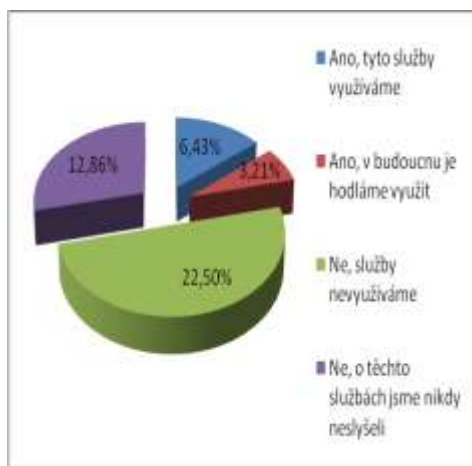


Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

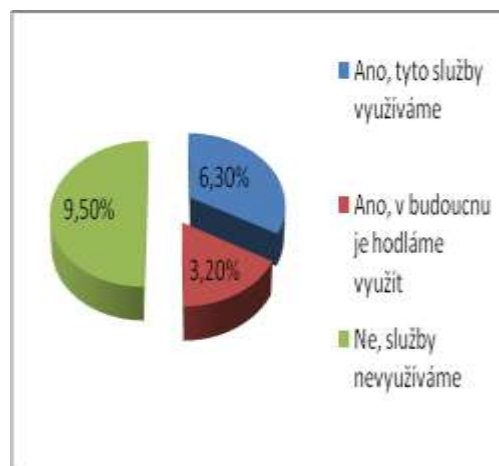
Spolupráce poradenských firem

Poradenské služby nejsou ve Zlínském kraji mnoho využívány. V jednotlivých okresech převažovaly odpovědi, že podnikatelské subjekty služeb poradců nevyužívají. Ojediněle se ale objevily odpovědi využívání poradenských služeb.

Spolupráce poradenských firem
ve Zlíně

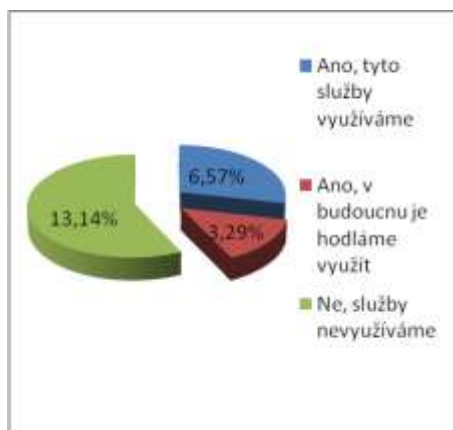


Spolupráce poradenských firem
v Uherském Hradišti

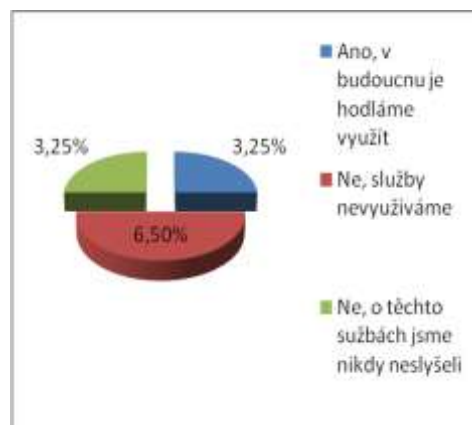


Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Spolupráce poradenských firem v Kroměříži



Spolupráce poradenských firem ve Vsetíně

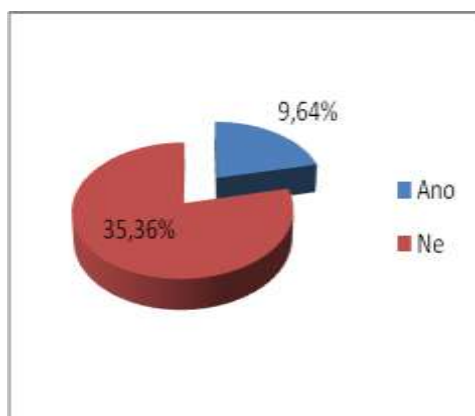


Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

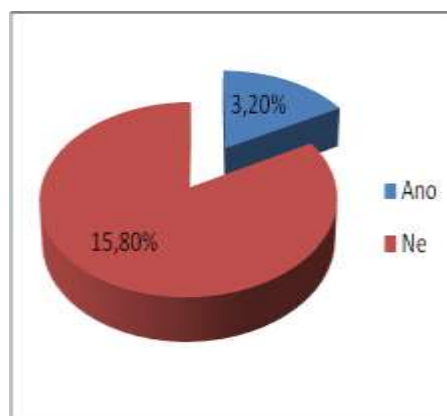
Zájem o inovační činnost

Podniky se o inovační činnost a možnostech vstupovat do inovačních center moc nezajímají, menší zájem je v okrese Zlín – 9, 64 % z 45 % dotázaných a v okrese Uherské Hradiště 3,2 % z 19 %. Respondenti z Kroměříže a Vsetína se o tuto možnost nezajímají vůbec.

Zájem o inovační činnost ve Zlíně



Zájem o inovační činnost v Uherském Hradišti



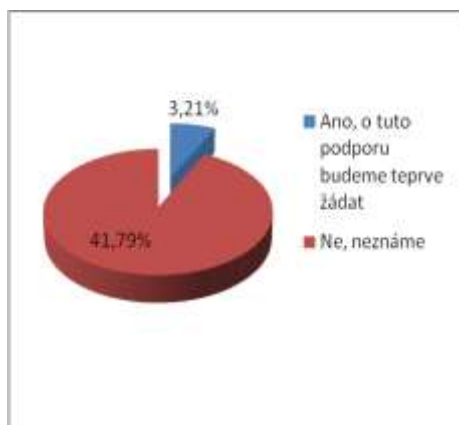
Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Projekty v rámci Zlínského kraje

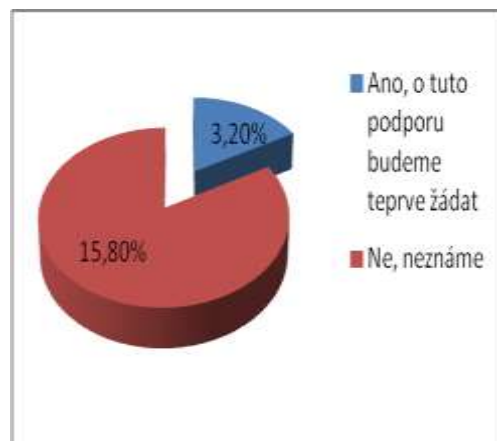
V rámci Zlínského kraje byly vyhlášeny regionální projekty – Podpora, Mikroúvěr a Regionální úvěr. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že žádný podnikatel z jednotlivých okresů o finanční podporu těchto projektů nežádal. Malé procento dotázaných teprve o

podporu žádat bude. Velké procento respondentů projekty vůbec nezná, ve Vsetíně je to dokonce celých 13 % zúčastněných se dotazníkového šetření.

Znalost regionálních úvěrů podnikatelů ve Zlíně

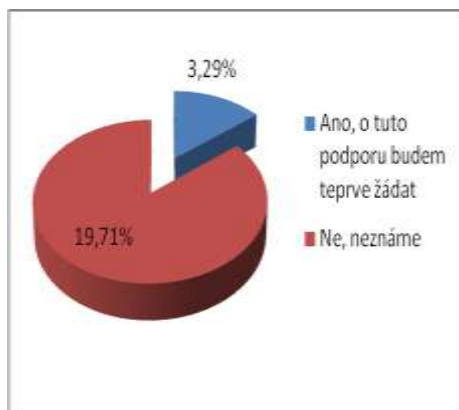


Znalost regionálních úvěrů podnikatelů v Uherském Hradišti



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Znalost regionálních úvěrů podnikatelů v Kroměříži



Pramen: Vlastní zpracování autora na základě výsledků z dotazníkového šetření mezi podnikateli.

Příloha č. 14 - Párové srovnávání a ohodnocení jednotlivých okresů

Kritérium	Velikost organizace	Sídlo firmy	Inovace	Infrastruktura místa podnikání	Čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR	Dostatečné informace o podpoře podnikání	Počet preferencí	Výsledné váhy	Výsledné váhy*
Velikost organizace		1	1	1	1	1	5	0,33	0,28
Sídlo firmy			1	1	1	1	4	0,27	0,24
Inovace				0	0	0	0	0	0,05
Infrastruktura místa podnikání					1	0	2	0,13	0,14
Čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR						0	1	0,07	0,1
Dostatečné informace o PP							3	0,2	0,19
Celkem							15	1	1

Bodové hodnocení jednotlivých okresů

Kritérium	Zlín	Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Váha faktoru	Zlín	Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín
Velikost organizace	4	4	4	4	0,28	1,12	1,12	1,12	1,12
Sídlo firmy	3	3	3	3	0,24	0,72	0,72	0,72	0,72
Inovace	4	1	3	1	0,05	0,2	0,05	0,15	0,05
Infrastruktura místa podnikání	2	2	2	2	0,14	0,28	0,28	0,28	0,28
Čerpání finančních prostředků z fondů EU a SR	4	2	3	1	0,1	0,4	0,2	0,3	0,1
Dostatečné informace o podpoře podnikání	4	3	4	1	0,19	0,76	0,57	0,76	0,19
Celkem					1	3,48	2,94	3,33	2,46